

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίαν», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνώσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΗΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουμένης μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθῆναι 22 Αὐγούστου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 38

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ALPHONSE DAUDET

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —
Ὁ μπάρμπα - Λουδὼ ταραχτήκε, ἀνακίρτησε καὶ τῆς ἀποκρίθηκε ἀπότομα:

— Πῶς θές νά μοῦ τόπαν;

— Ἀφοῦ σὲ ζήτησαν.

Ὁ κύρ-Θωμᾶς θύμωσε.

— Κι' ἂν τῷξερα, θαρρεῖς πῶς θὰ στέλεγα;

Ἦλθε γίνεϊ κατακόκκινος ἀπ' τὸ θυμὸ του κι' ἐφυγε χτυπώντας δυνατὰ τὴν πόρτα. Ἡ κυρά-Λουδὼ εἶχε μείνει κατάπληκτη.

— Τί νάχη; συλλογιζόταν.

Τί νάχε, ἀλήθεια, ὁ μπάρμπα-Λουδὼ;

Ἀπ' τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἄλλαξε.

Δὲν ἔτρωγε καλὰ, κοιμότανε λίγο κι' ἔβγαινε τίς νύχτες.

Γκρίνιαζε τὴ γυναῖκα του, μάλωνε τὸ πλήρωμα, κακομιλοῦσε σ' ὅλους, καὶ στὸ Γεώργιο ἀκόμα περισσότερο.

Ὅταν ἡ κυρά - Λουδὼ τὸν ρωτοῦσε τί ἔχει, ἀπότομα τῆς ἀπαντοῦσε:

— Τίποτα! πῶς σοῦρθε αὐτὴ ἡ ἰδέα πῶς ἔχω κάτι; «Ἡ Ὠραία Νιβερναῖζα βρισκόταν κάτω ἀπ' τὴ γέφυρα», (Σελ. 438, στ. α').

Νὰ μ' ἀφήστε ἡσυχο, γιατί καταλαβαίνω πῶς ἔχετε βαλθεῖ νά με σκάσετε.

Ἡ φτωχὴ γυναῖκα κουνούσε ἀπελπισμένη τὸ κεφάλι τῆς λέγοντας:

— Πάει! τρελλάθηκε!

Βεβαιώθηκε πιά ἐντελῶς γιὰ τὴν τρέλλα του, στὰν ἕνα βράδυ, τῆς ἔκανε μιὰ φοβερὴ σκηνὴ, ἐξαιτίας τοῦ κύρ-Μωζέν.

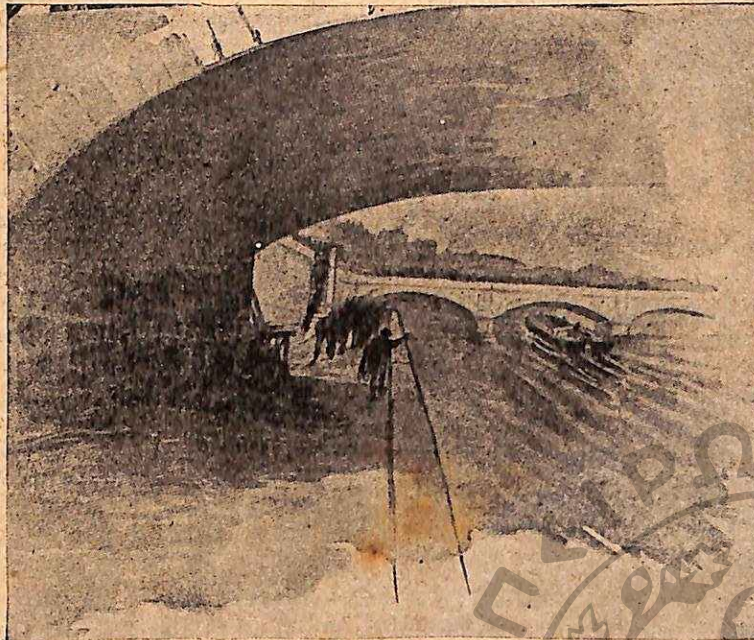
Ταξίδευαν καὶ κόντευαν νά φθάσουν στὸ Κλαμεσὺ. Ὁ Γεώργιος, μιλοῦσε σὲ μιὰ γωνιά μὲ τὴ Λίνα γιὰ τὸ σχολεῖο, κι' ἀπάνω στὴν κουβέντα, ὁ μικρὸς εἶπε πῶς

χαίρεται ποὺ θὰ ξαναδῇ τὸν κυρ-Μωζέν.

Ὁ μπάρμπα-Λουδὼ ἔγινε ἔξω φρενῶν.

— Νὰ μ' ἀφήσης ἡσυχο μὲ τὸ γέρο-Μωζέν σου, καὶ νά μὴ μοῦ τὸν ξαναφέρῃς γιατί ἀλίμονό σου, τ' ἀκούς;

Τότε μπῆκε στὴ μέση ἡ κυρά-Λουδὼ.

— Μὰ τί σοῦκανε ὁ ἄνθρωπος καὶ κάνεις ἔτσι;

— Μοῦκανε... μοῦκανε... δὲν σ' ἐνδιαφέρει τί μοῦκανε! Εἶμαι νοικοκύρης νά κάνω ὅ,τι θέλω, νὰ ἦ ὅχι;

Ἀλίμονο! ἦταν τόσο πολὺ νοικοκύρης τώρα, ποὺ ἀντὶ ν' ἀράξουν σὰν πάντα στὸ Κορμπινύ, τράβηξαν δυὸ λεῦγες πιδ πάνω. Εἶπε ὅτι ὁ κύρ-Μωζέν κοίταξε νά τὸν τυλίγῃ στὶς παραγελίες, καὶ ὅτι θάκανε καλύτερες δουλειές μ' ἄλλο μαραγκό.

Τὸ σχολεῖο ἦταν πολὺ μακριὰ γιὰ νά πηγαίνουν τὰ παιδιὰ, κι' ἔτσι ὅλη τὴν ἡμέρα ὁ Γεώργιος καὶ ἡ Λίνα γύριζαν στὸ δάσος καὶ μάζευαν κουκουναρία.

Ἀμα κουραζόνταν, ἀκουμποῦσαν τὰ φορτώματά τους χάμω καὶ καθόνταν στὸν κορμὸ ἐνδὲς καμένου δέντρου νά ξεκουραστούν. Ὁ Γεώργιος ἔβγαζε τότε ἕνα βιβλίο ἀπ' τὴν τσέπη του κι' ἔβαζε τὴ Λίνα νά διαβάσῃ.

Ὅταν ἀργοῦσαν καὶ τοὺς ἔφτανε ἡ νύχτα, ἔπαιρναν γρήγορα-γρήγορα τὸ δρόμο, ὡς νά βγαῖν ἀπ' τὸ δάσος καὶ ν' ἀντικρύσουν τὸ φωτισμένο κατάρτι τῆς «Ὠραίας Νιβερναῖζας».

Ὅταν φτάνανε, βρῖσκανε τὴν κυρά-Λουδὼ στὴν κουζίνα νά μαγειρεύῃ. Κοντά τῆς ὁ Γιαννάκης ἔπαιζε μὲ τὴν ἀδελφούλα του, ἐνῶ ὁ μπάρμπα-Λουδὼ καὶ τὸ πλήρωμα κάπνιζαν τίς πίπες τους. Ἐνὰ βράδυ, τὴν ὥρα ποὺ ἔτρωγαν, ἀκούσαν κάποιον νά χτυπάῃ τὴν πόρτα, κι' νοίγοντας ὁ μπάρμπα-Λουδὼ ἀντίκρυσε τὸν κύρ-Μωζέν.

— Εὐὲ εἶσαι, Μωζέν;

Ἦταν αὐτός, γερασμένος ὅμως καὶ ἀσπρισμένος πολὺ.

Βαστοῦσε στὸ χέρι του μιὰ μαγγούρα καὶ μιλοῦσε

μὲ δυσκολία.

Ἐδῶσε τὸ χέρι στὸ μπάρμπα-Λουδὼ λέγοντας:

— Μὲ ξέχασες πιά ἐντελῶς, Θωμᾶ.

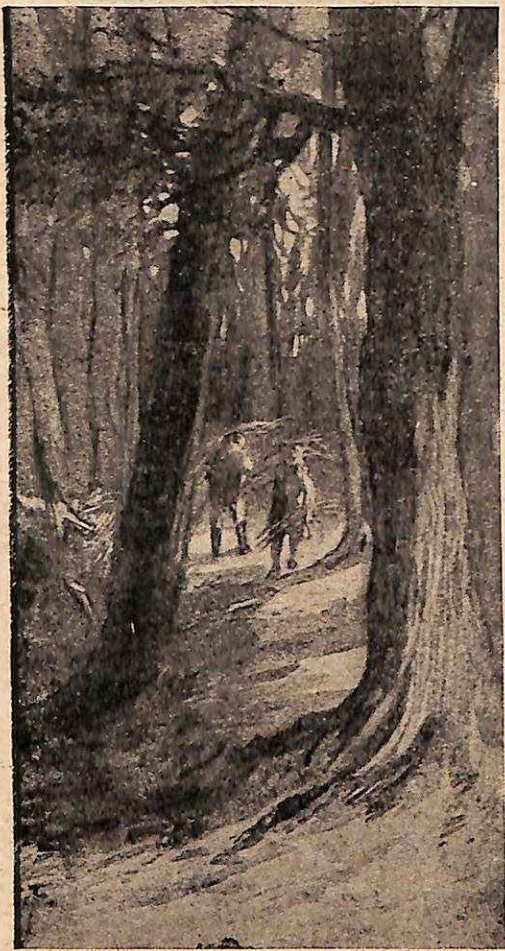
Ὁ καπετάνιος κάτι δοκίμασε νά ψιθυρίσῃ, ὁ κύρ-Μωζέν ὅμως τὸν ἔκοψε:

— Δὲν σοῦ κρατᾶω χάκια.

Φαίνονταν τόσο κουρασμένος, ποὺ ἡ κυρά Λουδὼ τὸν λυπήθηκε, κι' ἀψήφώντας τὸ θυμὸ τοῦ ἀντρός τῆς, τοῦδωσε ἕνα σκαμνὶ νά καθίσῃ λέγοντας:

— Εἰσαστε ἄρρωστος, κύρ-Μωζέν;

«Έπαιρναν γρήγορα-γρήγορα το δρόμο
ὡς νὰ βγοῦν ἀπ' τὸ δάσος».
(Σελ. 445, στ. γ').

— Πέρασα ἕνα δυνατό κρουλόγημα. Μιλούσε ἀργὰ καὶ σιγὰ, φαινόταν βαθεῖα λυπημένος.

— Σὲ λίγες ἡμέρες θὰ φύγω γιὰ τὴν πατρίδα μου, τελείωσε, δὲ θὰ δουλέψω ἄλλο. Εἶμαι πλούσιος τώρα, πολὺ πλούσιος, ἀλλὰ τί ὠφελεῖ; Μὲ δὲλὰ τὰ λεπτὰ ποῦ-χω, δὲν μπορῶ νὰ ξαναγοράσω τὴ χαμένη μου εὐτυχία.

Ὁ μπάρμπα-Λουῖς τὸν ἀκούγε μὲ σουφρωμένα φρύδια.

Ὁ κύρ-Μωζὲν ἐξακολούθησε:

— Ὅσο γερνάω, τόσο περισσότερο νιώθω τὴ μοναξιά μου. Ἄλλοτε ξεχνούσα τὴ λύπη μου δουλεύοντας, τώρα οὔτε κι' αὐτὸ δὲν μὲ κάνει νὰ λησμονῶ. Δὲν ἔχω ὄρεξη πιά γιὰ τίποτα. Γι' αὐτὸ θέλω νὰ ξαναγυρίσω στὴν πατρίδα μου· ἐκεῖ ἴσως νὰ παρηγορηθῶ λιγάκι (καὶ ἄθελα τὰ μάτια του πέσανε στὰ παιδιά).

— Εἶσαι εὐτυχισμένος ἐσὺ, ἔχεις τέσσερα παιδιά, γυναῖκα, σπῆτι, (κι' ἀναστέ-ναξε), ἄς εἶναι, δὲ μοῦ φταίει κανεὶς, ἀπ' τὸ κεφάλι μου τὰ παθα.

Καὶ σηκώθηκε νὰ φύγῃ.

— Ἀντίο, Γεώργιο, ν' ἀγαπᾷς τοὺς γο-νεῖς σου, παιδί μου, τοὺς τὸ χρωστάς.

Καὶ βάζοντας τὸ χέρι του σὲν ὦμο του, ἐξακολούθησε:

— Καὶ νὰ σκέπτομαι, πῶς ἂν εἶχα τὸ γιό μου, θὰ ἦτανε τόσο.

Ὁ μπάρμπα-Λουῖς τὸν κοίταζε μ' ἕνα τέτοιο βλέμμα σὰν νὰ τοῦλεγε:

— Δὲν φεύγεις πιά, χριστιανέ μου;

Κι' ὅμως τὴ στιγμή πού φευγε ὁ μα-ραγκός, ὁ κύρ-Λουῖς τὸν λυπήθηκε καὶ τοῦ φώναξε:

— Δὲν κάθεται νὰ φᾶμε, Μωζὲν;

Τὸπε ὅμως μὲ τέτοιον τρόπο, πὺ δὲ-σκολα κανεὶς θὰ δεχότανε τὴν πρόσκλη-σὴ του.

Κοῦνησε τὸ κεφάλι του, λέγοντας:

— Δὲν πεινάω, εὐχαριστῶ... Τί νὰ σοῦ

πῶ, ἡ εὐτυχία τῶν ἄλλων μᾶς πικραί-νει, ὅταν πονάει ἡ ψυχὴ μας, — κι' ἔφυγε ἀκουμπώντας γερά στὴ μαγγοῦρα του.

Ὁ μπάρμπα-Λουῖς, ὅλη ἡμέρη τὴν βραδυά, δὲν ἐδῆλε λέξη ἀπ' τὸ στόμα του. Πέρασε ὅλη τὴ νύχτα περπατώντας στὴ γέφυρα, καὶ τὸ πρωῒ ἔφυγε χωρὶς νὰ πῇ σὲ κανέναν πὺ πάει.

Πῆγε κατ' εὐθείαν σὸ «πρεσβυτέριο».

Τὸ σπῆτι τοῦ παπᾶ βρισκόταν ἀπέ-ναντι στὴν ἐκκλησία. Ἦταν ἕνα μεγάλο κτίριο μὲ πλακοστρωμένη αὐλὴ μπροστὰ καὶ λαχανόκηπο σὸ βάθος.

Κεῖνη τὴ στιγμή, μερικὲς κόττες τρι-γύριζαν στὴν αὐλὴ καὶ τσιμποῦσαν ὅ, τι ἔβρισκαν.

Ὁ μπάρμπα-Λουῖς ἐνῶθε πὺ ἀλα-φριά τὴν καρδιά του, ἀπ' τὴν ἀπόφαση πούχε πάρει.

(Ἀκολουθεῖ)

ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

Ὁ μικρὸς διάδοχος εἶναι ἄρρωστος. Ὁ μικρὸς διάδοχος θὰ πεθάνῃ.

Σὲ ὅλες τὶς ἐκκλησίες τοῦ βασιλείου

γίνονται παρακληθεῖς τὴν ἡμέρα καὶ ἀγρυπνίες τὴ νύχτα, καὶ μεγάλες λαμ-πάδες καίνε γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ βασι-λόπουλου. Οἱ δρόμοι τῆς παλιάς πολι-τείας εἶναι πένθιμοι καὶ σιωπηλοί, οἱ καμπάνες δὲ χτυπᾶνε πιά, οἱ ἀμάξες κυ-λᾶνε ἀργά...

Γύρω ἀπ' τὸ κλεισμένο παλάτι, οἱ πε-ρίεργοι κοιτᾶνε μέσ' ἀπ' τὶς κιγκλίδες τοὺς φρουρούς, πὺ συνομιλοῦνε, μὲ σο-βαρὸ ὄφρος, στὶς αὐλές.

Μέσα σὸ παλάτι ἐπικρατεῖ μεγάλη ἀνησυχία. Θαλαμηπόλοι καὶ νοσοκόμοι ἀνεβοκατεβαίνουν βιαστικοί τὶς μαρμα-ρένιες σκάλες. Οἱ στοῆς εἶναι γεμάτες ἀπὸ ὑπηρέτες κι' αὐλικούς ντυμένους μὲ πολυτίμητες στολές, πὺ πηγαυνοῦνται ἀπὸ συντροφιά σὲ συντροφιά καὶ ζητοῦνε πληροφορίες μὲ χαμηλὴ φωνή.

Στοὺς μεγάλους διαδρόμους, οἱ κυρίες τῆς τιμῆς, λυπημένες, κάνουν ὑποκλίσεις ἢ μιά στὴν ἄλλη καὶ σκουπίζουν τὰ δά-κρυά τους μὲ ὠραία κεντημένα μαντήλια.

Σὲ μὲν αἰθούσα εἶναι μαζεμένοι πολ-

λοὶ γιαντοὶ. Φαίνονται ἀπ' τὰ παρά-θυρα νὰ κουνᾶνε ἐπίσημα τὰ φαλακρά τους κεφάλια. Μπροστὰ στὴν πόρτα περ-πατοῦνε ὁ παιδαγωγὸς κι' ὁ σταυλάρ-χης τοῦ μικροῦ διαδόχου καὶ περιμένουν τὴν ἀπόφαση τῶν σοφῶν. Ὁ κύριος σταυλάρχης στὴν ταραχὴ του λέει ὅ, τι φτάσει. Ὁ κύριος παιδαγωγὸς ἀπαγγέλ-λει ποιήματα.

Καὶ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἀκού-γεται νὰ φτάνῃ ἀπὸ κάτω, πέρ' ἀπ' τοὺς σταύλους, ἕνα κλαψιάρικο χρεμέτισμα. Εἶναι τὸ ἄλογο τοῦ μικροῦ διαδό-χου, πὺ τὸ χουν ξεχάσει οἱ ἱπποκόμοι καὶ φωνάζει μπροστὰ σὸ ἀδείο του παχνί.

Κι' ὁ βασιλιάς; πὺ εἶναι ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ βασιλιάς; Ὁ βασιλιάς ἔχει κλειστὴ μόνος μέσα σ' ἕνα δωμά-τιο στὴν ἄκρη τοῦ παλατιοῦ. Δὲν ἔρε-σει στοὺς βασιλιάδες νὰ φαίνονται ὅ, τι κλαίνει... Ὅσο γιὰ τὴ βασιλίσσα, τὸ πρᾶγ-μα διαφέρει. Καθισμένη σὸ προσκέφαλο τοῦ μικροῦ διαδόχου, ἔχει τὸ ὠραίο τῆς πρόσωπο βρεγμένο ἀπ' τὰ δάκρυα καὶ κλαίει δυνατὰ μπροστὰ σ' ὅλους — ὅπως θάκανε κι' ἡ πὺ φτωχὴ γυναικούλα.

Μέσα σὸ δαντελλένιο τοῦ κρεβάτι, λευκότερος κι' ἀπ' τὰ προσκέφαλα πὺ-ναι ξαπλωμένος, ἀναπαύεται ὁ μικρὸς διάδοχος μὲ τὰ μάτια κλειστά. Νομίζει κανεὶς ὅ, τι κοιμάται. Μ' ἄλλομονο! Ὁ μικρὸς διάδοχος δὲν κοιμάται. Γυρίζει πρὸς τὴ μητέρα του, τὴ βλέπει νὰ κλαίῃ καὶ τῆς λέει:

— Μαμά μου βασιλίσσα, γιατί κλαῖς; Μήπως νομίζεις ὅ, τι θὰ πεθάνω;

Ἡ βασιλίσσα θέλει ν' ἀπαντήσῃ, μὰ οἱ λυγμοὶ τὴν ἐμποδίζουν νὰ μιλήσῃ.

— Μὴν κλαῖς λοιπόν, ξεχνᾷς πῶς εἶ-μαι διάδοχος κι' ὅ, τι οἱ διάδοχοι δὲν πε-θαίνουν ἐπὶ εὐκολα;

Ἡ βασιλίσσα κλαίει τώρα ἀκόμα πε-ρισσότερο κι' ὁ μικρὸς διάδοχος ἀρχίζει νὰ φοβάται.

— Ἐ! φωνάζει, δὲ θέλω νὰ μὲ πάρῃ ὁ θάνατος καὶ θὰ μπορέσω νὰ τὸν ἐμπο-δίσω. Νῆρθοῦνε γρήγορα ἐδῶ σφράντα δυνατοὶ στρατιῶτες, γιὰ νὰ φυλάγουν τριγύρω ἀπ' τὸ κρεβάτι μου! Νὰ εἶναι ἐτοιμα ἑκατὸ μεγάλα κανόνια μέρα καὶ νύχτα, μ' ἀναμμένο φωτίλι, κάτω ἀπ' τὰ παράθυρά μου. Κι' ἄλλομονο σὸ θάνατο ἂν τολμήσῃ νὰ μὲ πλησιάσῃ!

Ἡ βασιλίσσα, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ βασιλόπουλο, κάνει ἕνα νόημα. Ἀμέ-σως ἀκούγονται τὰ μεγάλα κανόνια πὺ τὰ σέρνουν στὴν αὐλὴ, καὶ σφράντα ψη-λοὶ στρατιῶτες, μὲ ὅπλα στὰ χέρια, ἔρ-χονται καὶ παρατάσσονται τριγύρω σὸ δωματίο. Εἶναι γενναῖοι στρατιῶτες καὶ ξέρουν τί θὰ πῇ σφύριγμα τῆς σφαίρας.

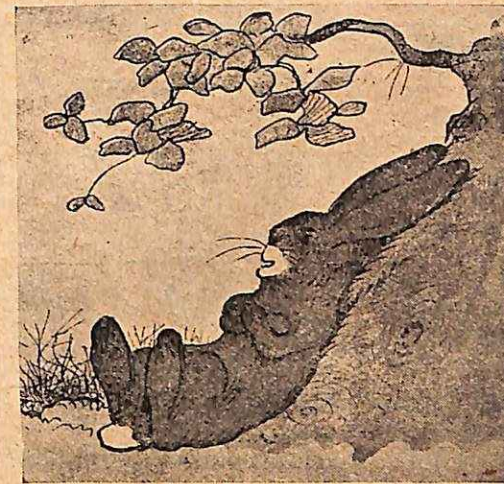
Ὁ μικρὸς διάδοχος χτυπάει τὰ χέρια του ὅταν τοὺς βλέπει. Μέσα σ' αὐτοὺς ἀναγνωρίζει ἕναν καὶ τὸν φωνάζει:

— Ἀντρέα! Ἀντρέα!

ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ε'.

Ἐκεῖ κοντὰ ἦταν ἕνας βάλτος μὲ καθαρὸ νερό. Καθρεφτίστηκα μέσα, πλύθηκα, ἔκαμα τὴν τουα-λέττα μου, ἔφαγα καὶ χορταράκια, εὐχαριστήθηκα. Κι' εὐχαριστη-μένος, πῆγα παρακάτω καὶ κά-θησα στὴ ρίζα ἐνὸς δέντρου νὰ ρεμβάσω.

Γύρω μου ἦσυχία κι' ὁμορφιά. Ποιὸς ξέρεῖ πὺ νὰ βρισκόταν τώρα ἡ κακὴ κυρὰ-Μαριώ. Μπο-ροῦσα νὰ μείνω ἐδῶ ἡσυχος κι' ἀνενόχλητος ὡς τὴ νύχτα πὺ θὰ γύριζε στὴ φωλιά τῆς. Τότε κι' ἐγὼ θὰ κρυβόμουν...

Ἐνῶ συλλογίζομουν αὐτά, νύ-σταξα πάλι — φυσικά, ἀφοῦ τὴ νύχτα εἶχα κοιμηθεῖ μὲ τὸ ἕνα μάτι — καὶ μὲ πῆρε ὁ ὕπνος, ἕνας

ὕπνος τόσο γλυκός! Σὲ λίγο ὅμως ἄρχισα νὰ βλέπω ἕνα ὄνειρο τρομαχτικό: Ἡ κυρὰ-Μαριώ, λέει, εἶχε φανεῖ πάλι καὶ μὲ κυνηγοῦσε φωνάζοντας:

«— Στάσου νὰ σοῦ δείξω ἂν πληρώνω νοῦκι, αὐθάδικο!».

Ἀπὸ τὴν τρομάρα μου ξύπνησα, ἄνοιξα τὰ μάτια μου καὶ... τί νὰ ἰδῶ! τὴν ἄλεπού τὴν ἴδια!

Ναί, τὸνειρό μου εἶχε ἀληθέψει. Ἡ κυρὰ-Μαριώ, πὺ δὲν θάχε, φαίνε-ται, ἀπομακρυνθεῖ πολὺ ἀπ' τὴ φωλιά τῆς, μὲ ἀνακάλυψε κι' ἐρχόταν κατα-πάνω μου.

— Μάννα μου!... βοήθεια!...

Σηκώθηκα καὶ τὸβαλα σὰ πόδια. Ἡ κυρὰ-Μαριώ ξοπίσω μου.

— Στάσου! στάσου νὰ σοῦ δείξω! μὲ φοβερίζει.

Ὅσο γρήγορα κι' ἂν ἔτρεχα, σὸ τέλος δὲν θὰ γλύτωνα ἀπ' τὰ δόντια

τῆς. Καὶ κοίταξα νὰ βρῶ καμμιά μικρὴ τρύπα, νὰ τρυπώσω, ἢ καμμιά μικρὴ κουφάλα, πὺ νὰ μὴ χωράῃ καὶ τὴν ἄλεπού. Μὰ δὲν ἔβρισκα. Κι' ἐξακολου-θοῦσα νὰ τρέχω ἀπελπισμένος, ὅταν... νὰ σου ἀξιφανα μπροστὰ μου ὁ μπάρ-μα Γιάννης, ὁ λύκος!

Μόλις τὸν εἶδε ἡ κυρὰ Μαριώ, ἔπαψε νὰ μὲ κυνηγᾷ καὶ γύρισε πίσω τρε-χάλα, γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ τομάρι τῆς. Μὰ κι' ἐγὼ ἔκαμα τὸ ἴδιο. Κι' ὁ μπάρ-μα-Γιάννης ἄρχισε νὰ κυνηγᾷ καὶ τοὺς δύο μας.

Φυσικά, ἐγὼ βρισκόμουν πὺ κοντὰ του. Ἀφῆσε λοιπόν τὴν ἄλεπού καὶ βάλθηκε νὰ πιάσῃ μένα. Ἐνα μικρὸ κουνέλι, κιόλας, ἦταν πὺ τρυφερός μεζὲς γιὰ τὰ δόντια του ἀπὸ μιά γέρινη ἄλεπού. Καὶ θὰ μ' ἔφτανε χωρὶς ἄλλο, γιὰτὶ ὁ μπάρμα-Γιάννης ἔτρεχε καλὰ κι' ἦταν ἀκούραστος, ἂν δὲν γινόταν ἐκεῖνη τὴ στιγμή ἕνα θαῦμα:

Κάποιος ἔπεσε πάνω μου, καθὼς ἔτρεχα, μᾶραξε γερά ἀπ' τὴ ράχη καὶ μὲ σήκωσε ψηλὰ σὸν ἀέρα!

Φύσηξε δροσερώτατος ἀέρας. Σὰν τράβηξα στὴ χώρα τοῦ Ὀνείρου, Τάστει μ' ὀδηγοῦσε τῆς Χιμαίρας, Μὲ λίκνιζε τὸ θρόνισμα τοῦ Ζεφύρου.

Κάτι χαρούμενο ἐνῶθα τριγύρου. Νὰ μὲ κεντρίξῃ παιχιδιάρικα ὁ ἀθέρας Διάφανος σὸ διάστημα τ' ἀπείρου. Προμήνυμα λαμπρότατης ἡμέρας...

Σ' ὄνειροπλάτια πέταγα αἰθέρια Συντροφία σὸ σκοτὶδι εἶχα τ' ἀστέρια, Κι' ἔλεγα: Τώρα νὰ καὶ θὰ σιμώσω

Κι' ἡ χώρα τοῦ Ὀνείρου θὰ φανῇ... Ἄ! φάνηκε! Μόλις τὴν εἶδα ὅστοςο, Χάθηκε, μέσ' σὸ χάος, σκοτεινὴ...

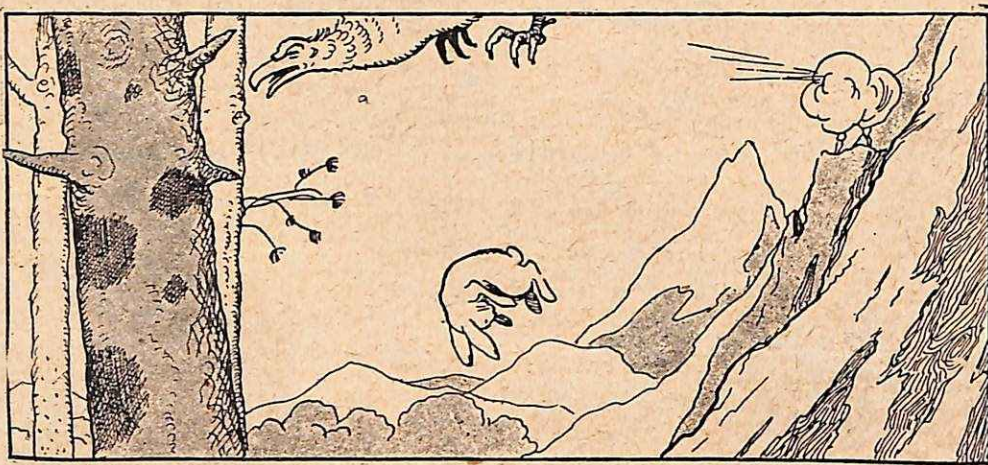
ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

Θάταν πολύ δυνατός, πολύ φοβερός αυτός ο κάποιος, γιατί κι' ο ίδιος ο λύκος τὸν φοβήθηκε καὶ πισοδρόμησε οὐρλιάζοντας.

Εγὼ ἀνέβαινα, ἀνέβαινα, σὰν ἀεροπόρος κρεμασμένος ἀπ' τὸ ἀεροπλάνο του. Πού θὰ ἔφτανα; Τί θὰ γινόμεουν; Τὰ χέρια ἐκείνα, τὰ σιδερένια, μὲ κρατοῦσαν τόσο σφιχτά!..

«Αἶσφρα ἀκουσα ἓνα μπούμ! Κι' ἀμέσως τὰ σιδερένια χέρια μᾶφσαν.

Γκρεμίστηκα ἀπὸ μεγάλο ὕψος, μὰ δὲν ἔπαθα μεγάλα πράγματα. Γιατί ἔπεσα πάνω — τί τύχη! — σὲ μιὰ παχειὰ καὶ μαλακὴ πολυθρόνα. Αὐτὸ θὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω σὲ λίγο. Τώρα θὰ σᾶς πῶ ποὺς ἦταν ὁ δυνατὸς ποὺ μὲ εἶχε σηκώσει στὸν ἀέρα:

Ἦταν ὁ κύρ-Γάμψας, ὁ ἀετός. Ἕνας κότσυφας, ποὺ εἶχε ἰδεῖ ὅλη τὴ σκηνή, μοῦ τὸ εἶπε ὕστερα. Ὁ ἀετὸς μὲ γλύτωσε ἀπ' τὰ δόντια τοῦ λύκου, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὲ πᾶν στὴ φωλιά του, κεῖ πάνω στοὺς βράχους, νὰ μὲ κομματιάσει καὶ νὰ μὲ μοιράσει στ' ἀετοπούλα. Εὐτυχῶς βρέθηκε κάπου-ἐκεῖ ἕνας κυνηγός, ποὺ τὸν πυροβόλησε, τὸν πλήγωσε καὶ τὸν ἀνάγκασε νὰ μᾶφσει. Ἡ τουφεκιὰ τοῦ κυνηγοῦ, τοῦ σωτήρα μου, ἦταν ἐκεῖνο τὸ «μπούμ» ποὺ εἶχ' ἀκούσει.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Υ. Γ.—Σιὸ προηγούμενο φυλλάδιο, ἡ πρώτη μου εἰκόνα τυπώθηκε κατὰ λάθος ἀνάποδα κι' ἔγινε... μαγική. Γυρίστε την, γιὰ νὰ μὲ ἰδῆτε μέσα στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου...

ΤΟ ΑΝΕΛΠΙΣΤΟ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ

ΠΟΛΩΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

— Εἶναι τόσο δύσκολο, εἶπε, μπαίνοντας ἀπ' τὰ νοικοτὰ παράθυρο, ἡ μέλισσα, ποὺ δίχως τὴ βοήθειά μου δὲ θὰ τὸ κατάφερνε ποτέ. Τόσο πολὺ μοιάζουμε μεταξύ μας, ποὺ ὁ πατέρας μας δὲ μᾶς ξεχωρίζει παρὰ ἀπὸ κάτι σημάδια τῆς φορεσιάς μας.

— Τί πρέπει, λοιπόν, νὰ κάμω;

— Θὰ σοῦ πῶ ἀμέσως. Ἡ μικρότερη θάνα ἐκείνη ποὺ στὸ φρύδι της θὰ κάθεται μιὰ μυγίτσα. Δόσε προσοχή σ'αὐτό.

Καὶ δίχως νὰ πάρῃ, τούτη τὴ φορά, τὴν ἀνθρώπινη μορφή, ἡ μικρὴ μέλισσα πέταξε ἀνάλαφρα κι' ἔφυγε.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Κωστιεὶ ξαναφώναξε τὸ βασιλόπουλο. Οἱ κόρες του ἦταν κιόλας ἀραδιασμένες καὶ φοροῦσαν ὅλες τὴν ἴδια κι' ἀπαράλλαχτη φορεσιά. Ὁ Κωστιεὶ δὲν ἤξερε πῶς μὴ ἀπ' τίς κόρες του ἐνδιαφερόταν γιὰ τὸ βασιλόπουλο· μὰ δὲν εἶχε ἐμπιστοσύνη σὲ κανένα, γι' αὐτὸ εἶπε καὶ τοὺς βγάλανε τίς

κορδέλλες καὶ τὰ σημάδια, ποὺ μ' αὐτὰ ξεχώριζε τὴν μιὰ ἀπ' τὴν ἄλλη. Μόνο εἶχε σημαδεῖσει πρωτότερα τὴ θέση ποὺ στεκόταν ἡ μικρότερη.

Τὸ βασιλόπουλο τίς κοίταξε κατὰ-πληχτος ἀπ' τὴν ἀπόλυτη ὁμοιότητά τους. Δυὸ φορές πέρασε μπροστὰ τους χωρὶς νὰνακαλύψῃ τὸ συφωνημένο σημάδι. Τὴν τρίτη φορά, ἐπιτέλους, εἶδε τὴ μυγίτσα.

— Νά την ἡ μικρότερη! εἶπε.

— Πῶς διάβολο τὸ μάντεψες; φώναξε μὲ μανία ὁ Κωστιεὶ. Ἐδῶ κρύβεται κάποια μαγεία! Ἀφοῦ εἶν' ἐτοί, θὰ σὲ δοκιμάσω μὲ διαφορετικὸ τρόπο. Χαθῆτε ἀπ' ἐδῶ ἐσεῖς! Δὲν ἔχω ἀνάγκη νὰ μένετε ἐδῶ καὶ νὰ μὲ κατασκοπεύετε.

Σὰν φύγανε τὰ κορίτσια, ξανάρχισε:

— Θὰ ξανάρθῃς σὲ τρεῖς ὥρες καὶ μπροστὰ μου θὰ δείξεις τὴν ἱκανότητά σου. Θ' ἀνάψῃ ἓν ἄχυροκάλυμμο, καὶ πρὶν νὰ καῇ, πρέπει νὰχῃς κάμει ἓνα ζευγάρι μπόττες. Διαφορετικὰ θὰ πεθάνῃς.

Καταλυπημένος, ὁ Ἀνέλιπτος γύρισε στὴν κάμαρα. Ἡ μικρότερη κόρη τοῦ

Κωστιεὶ ἦταν κιόλας ἐκεῖ μὲ ἀνθρώπινη μορφή.

— Γιατ' εἶσαι συλλογισμένο, ὁμορφὸ μου βασιλόπουλο;

— Πῶς νὰ μὴν εἶμαι λυπημένος, ὅταν ὁ πατέρας σου θέλει νὰ τοῦ κάμω ἓνα ζευγάρι μπόττες ὅσο νὰ γυρίσῃ νὰ δῇ; Παπούτσις εἰμ' ἐγώ; Μὰ κι' ἂν ἤμουν, θὰ μπορούσα σὲ δυὸ δευτερόλεπτα νὰ ἐτοιμάσω ἓνα ζευγάρι παπούτσια;

— Τί λογαριάζεις νὰ κάμῃς; ρώτησε τὸ κορίτσι.

— Ὅχι μπόττες βέβαια· μὰ ἂν πρόκειται νὰ πεθάνω, ἔστω! μιὰ φορὰ πεθαίνει κανεὶς.

— Ὅχι, δὲ θὰ πεθάνῃς! Δὲ μπορῶ νὰ σὲ βοηθήσω νὰ κάμῃς ἓνα πρᾶγμα ἀδύνατο, μὰ θὰ προσπαθῶ νὰ σὲ σώσω. Ἀς φύγουμε: ἢ θὰ γλυτώσουμε, ἢ θὰ πεθάνουμε μαζί.

Ἐπρεπε νὰ κερδίσουνε καιρὸ, γιατί ὁ βασιλιάς τοῦ Κάτω Κόσμου εἶχε γρήγορα ἄλογα, γιὰ νὰ προφταίνῃ ὅποιον κυνηγοῦσε. Μὲ λίγο χῶμα, ποὺ μὲ σάλιο τὸκαμε πηλὸ καὶ τὸν ἔπλασε στὰ δάχτυλά της, ἔκαμε στὸ λεπτὸ ἡ κοπέλλα ἓνα ψεύτικο ἀνθρωπάκι, μὰ ποὺ εἶχε ζωὴ λίγων ὥρων. Ὑστερα βγήκε μὲ τὸ βασιλόπουλο ἀπ' τὴν κάμαρα, ἀφίνοντας μέσα τὸ ἀνθρωπάκι, ἔκλεισε τὴν πόρτα καὶ πέταξε τὸ κλειδὸ μακριά. Κρατούμενοι ἀπ' τὸ χέρι, ὀφώθηκαν γρήγορα μαζὶ καὶ βγήκαν ἀπ' τὴν ἀβυσσο, στὸ ἴδιο μέρος ἀπ' ὅπου εἶχαν ἄλλοτε κατεβεῖ.

Ξανάδανε τὴ θάλασσα, τοὺς καλαμῶνες τῆς ὀχθῆς καὶ τὸ λιβάδι· μέσ' στὰ ψηλὰ χόρτα πηδοῦσε τῆλογο τοῦ βασιλόπουλου. Μόλις εἶδε τὸν ἀφέντη του, χλιμίντρισε κι' ἔτρεξε κοντά του. Ὁ Ἀνέλιπτος πῆδησε στὴ ἄελλα, πῆρε τὴ βασιλοπούλα στὰ καπούλια καὶ τῆλογο ξεκίνησε, γρήγορο σὰ βέλος.

Ὁ Κωστιεὶ, μὴ βλέποντας τὸ βασιλόπουλο νὰρχεται τὴν ὀρισμένη ὥρα, ἔστειλε νὰ ρωτήσουν γιατί ἄργοσε. Οἱ ὑπηρέτες βρήκανε τὴν πόρτα κλειστή· χτυπήσανε πολλὰς φορές καὶ φώναζαν μὲλη τους τὴ δύναμη. Ἐπιτέλους μιὰ φωνή, πίσω ἀπ' τὴν πόρτα τοὺς ἀπάντησε:

— Μιὰ στιγμὴ.

Ἦταν τὸ χωματένιο ἀνθρωπάκι ποὺ μιλοῦσε μὲ τὴ φωνὴ τοῦ βασιλόπουλου.

Οἱ ὑπηρέτες γυρνοῦν καὶ φέρνουν τὴν ἀπάντησιν τὸν Κωστιεὶ. Περιμένει. Τὸ βασιλόπουλο δὲν ἔρχεται. Στέλλει νὰ τὸν ξαναφωνάξουν κι' ἡ ἴδια φωνὴ ἀπαντᾷ:

— Ἐρχομαί!

Ὑστερ' ἀπὸ τούτη τὴν ἀπάντησιν, ὁ Κωστιεὶ κάνει λίγη ὑπομονὴ ἄκόμα· τὸ βασιλόπουλο δὲ φαίνεται.

— Δὲν πιστεύω νὰ θέλῃ νὰ παίξῃ μαζὶ μου; φωνάζει τὸ τέρας ἀγριεμένο. Τρεχάτε, σπάσετε τὴν πόρτα τῆς κάμα-

ράς του καὶ φέρετέ μου τὸν ἐδῶ ἀμέσως!

Οἱ ὑπηρέτες τρέχουνε, σπάζουνε τὴν πόρτα, μπαίνουνε μέσα... Κανείς. Καὶ τὸ ἀνθρωπάκι ἔσκασε στὰ γέλια!

Τὸν Κωστιεὶ, σὰν τῶμαθε, τὸν ἔπιασε φοβερὸς θυμὸς προστάζει τοὺς ἀνθρώπους του νὰ τρέξουν νὰ τὸν κυνηγήσουν: ἀλλοίμονό σας, τοὺς λέει, ἂν δὲν τὸν φέρετε πίσω. Πηδᾶνε στάλογο καὶ ξεκινᾶνε.

Μέσ' στὸ τρελλό τους τρέξιμο, τὸ βασιλόπουλο καὶ τὸ κορίτσι σὰν νᾶκουσαν ἔσπρωξαν τοὺς μακρινὸ ποδοβολητὸ ἄλόγου. Ὁ Ἀνέλιπτος πηδᾷ ἀπ' τῆλογο τοῦ καὶ κολλᾷ ταῦτί του στὸ χῶμα:

— Σίγουρα, λέει, μᾶς κυνηγᾶνε.

— Ἀς μὴ χάνουμε, λοιπόν, καιρὸ.

Στὴ στιγμὴ ἡ κοπέλλα ἔγινε ποτάμι. Τὸ βασιλόπουλο τῆλλαξε σὲ γεφύρι, τῆλογο σὲ κοράκι, καὶ τὸ μεγάλο δρόμο τὸν ἔκαμε νὰ χωρίζεται πέρ' ἀπ' τὸ γεφύρι σὲ τρεῖς διαφορετικοὺς δρόμους.

Ἦταν ὅλα τούτα φαντασίαι, ποὺ τίς δημιουργοῦσε μὲ τὴ μαγικὴ τῆς δύναμη καὶ γιὰ λίγο καιρὸ. Οἱ καθ'αλλήληδες ποὺ τοὺς κυνηγοῦσαν, σὰ φτάσανε στὸ γεφύρι, δὲν ἔβλεπε ποῖο δρόμο νὰ πάρουνε: Τρεῖς δρόμοι ἀρχίζουν ἀπὸ κεῖ, δίχως κανένα δέντρο, ἐτοί: ποὺ μπορούσες νὰ κοιτάξῃς στὴν πρὶν μακρινὴ ἀπόστασιν· κι' ὅμως οὔτε τὸ παραμικρὸ σημάδι ἀπ' τὸ φευγάτο βασιλόπουλο φαίνονταν. Τί νὰ κάμουν; Μὲ σκυμμένο κεφάλι, γυρίσανε στὸ βασιλεῖο τοῦ Κάτω-Κόσμου.

Ὁ Κωστιεὶ τοὺς περίμενε γεμάτος ἀνησυχία. Εἶχε ἀνακαλύψει πῶς ἔλειπε ἡ μικρότερη ἀπ' τίς κόρες του, κι' ἦταν σίγουρος πῶς ἔφυγε μὲ τὸ βασιλόπουλο.

Βλέποντας τοὺς καθ'αλλήληδες νὰ γυρίζουν ἀπραχτοί, ἔβγαλε φωνὲς σὰ μαγιασμένος.

Ὑστερα τοὺς ἔβαλε νὰ τοῦ ποῦνε τὰ καθέκαστα.

— Βλάκες! τοὺς λέει, τὸ γεφύρι καὶ τὸ ποτάμι ἦταν τὸ βασιλόπουλο κι' ἡ κόρη μου! Ξαναφύγετε στὴ στιγμὴ!

Ξαναπῆραν τὸ δρόμο, ξεφρενιασμένοι. Ὅπως θὰ τὸ σκεφθήκατε, οἱ φευγάτοι δὲν τοὺς περίμεναν· μὰ δὲ μπορούσαν νὰ παλαίψουν μαζὶ τοὺς στὴ γρηγοράδα.

— Ἀκούω ποδοβολητὸ, λέει τὸ κορίτσι.

Τὸ βασιλόπουλο, πηδώντας ἀπ' τῆλογο, ἔβαλε πάλι τ' αὐτὸ τοῦ στὸ χῶμα.

— Νά, αὐτοὶ εἶναι. Πλησιάζουν.

Κι' ἀμέσως κι' αὐτοὶ καὶ τῆλογο τοὺς χάνονται· γίνονται τρεῖς πελώριες βαλάνιδες, κι' οἱ βαλάνιδες αὐτὲς πληθαίνουν, περιτριγυρίζονται μ' ἄλλα δέντρα, θάμνους καὶ χαμόκλαδα. Εἰν' ἓνα δάσος σκοτεινὸ, ὅπου διασταυρῶνται πληθὸς μονοπάτια. Εἰς ἓν' ἀπ' αὐτὰ λὲς κι' ἀκούς τὸ ποδοβολητὸ κάποιου ἄλόγου. Οἱ ἀνθρώποι τοῦ Κωστιεὶ φθάνουν, χύνονται στὸ δάσος καὶ συνεχίζουν τὸ κυνήγι τους, γιατί μπροστὰ τοὺς, ἔξαιτίας μιᾶς καινούργιας μαγείας, φεύ-

γει ἓν' ἄλογο φανταστικὸ μὲ τὸ βασιλόπουλο καὶ τὴν κοπέλλα. Οἱ καθ'αλλήληδες τρέχουν, τρέχουν, καὶ πάντα γύρω τους, βλέπουν τὸ πυκνὸ δάσος καὶ, μπροστὰ τοὺς τὸ ζευγάρι ποὺ φεύγει. Ὅπου νᾶναι τὸ φτάνουν... Ἀξαφνα κι' ἄλογο καὶ ζευγάρι χάθηκαν. Ποῦ πῆγαν; Οἱ καθ'αλλήληδες κοιτάζουν παντοῦ ἓνα γύρο. Ξαναβρίσκονται στὸ ἔμπα τοῦ δάσους πεθαμένοι ἀπ' τὴν κοούραση.

Καταντροπιασμένοι ξαναγύριζαν στὸν Κωστιεὶ. Μαθαίνοντας πῶς ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ κυνήγι τοὺς πῆγε χαμένο, ὁ βασιλιάς τοῦ Κάτω-Κόσμου φώναξε μεθυμένος ἀπ' τὸ θυμὸ τοῦ:

— Ἐν' ἄλογο! Ἐν' ἄλογο! θὰ τρέξω ὁ ἴδιος νὰ τοὺς πιάσω.

Κι' ἔφυγε βγάζοντας ἀφροὺς ἀπ' τὴν ὀργή του.

Τὸ δάσος εἶχε χαθεῖ. Οἱ δραπετές ἔτρεχαν μ' ὅλη τὴ γρηγοράδα τοῦ ἄλόγου τοὺς. Μὰ τ' ἄλογο τοῦ Κωστιεὶ ἦταν πολὺ πρὶν γρήγορο.

— Θυρῶ πῶς μᾶς κυνηγᾶνε, εἶπε ἡ κοπέλλα.

— Νά!

Κι' αὐτὴ τὴ φορὰ εἰν' ὁ ἴδιος ὁ Κωστιεὶ. Μὰ, ἐκεῖ ποὺ θὰ βρεθῇ ἡ πρώτη ἐκκλησιὰ, τελεῖται ἡ δύναμή του. Δὲν μπορεί νὰ περᾷ πρὶν πέρα. Δόσε μου τὸ μαλαματένιο σου σταυρὸ.

Τὸ βασιλόπουλο βγάζει τὸ σταυρὸ, δῶρο τῆς μητέρας του. Ἡ κοπέλλα ἀλλάζει τ' ἄλογο σ' ἐκκλησιὰ, ἡ ἴδια γίνεται καπαναριὸ ποὺ ὑψώνεται πρὸς τὸν οὐρανὸ, στὴν κορφή του ὁ μαλαματένιος σταυρὸς ἀστράφτει στὸν ἥλιο. Τὴν ἴδια ὥρα τὸ βασιλόπουλο γίνεται ἕνας γερο-καλόγερος μὲ κάτασπρα γένια. Ὁ Κωστιεὶ φτάνει:

— Μὴν εἶδες, καλόγερε, ἓνα ζευγάρι πάνω σ' ἓνα ἄλογο;

— Πῶς! ὁ Ἀνέλιπτος, τὸ βασιλόπουλο, πέρασε, πρὶν λίγῃ ὥρᾳ, ἀπὸ διὰ μὲ τὴν κόρη σου, βασιλιά Κωστιεὶ. Μπήκανε στὴν ἐκκλησιὰ, παραγγείλανε μιὰ λειτουργίαν γιὰ τὴν υἱεὶά σου, καὶ μὲ παρακάλεσαν νὰ σοῦ πῶ χαιρετίσματα, ἂν τύχαινε νὰ περάσῃς ἀπ' ἐδῶ. Τώρα πρέπει νᾶναι μακριά.

Ἀκούοντας αὐτὴ τὴν ἀπάντησιν, ἐλπυμένη μὲ μιὰν ἥσυχην βεβαιότητα, ὁ Κωστιεὶ δὲν ὑποψιάστηκε διόλου τὸ ψέμμα. Ἀναγκάστηκε, μὲ τὴ σειρά του, νὰ γυρίσῃ πίσω, πνίγοντας τὸ θυμὸ του καὶ σκληρὰ ταπεινωμένος.

Οἱ δραπετές μπορούσανε τώρα καὶ ταξίδευαν ἥσυχoi, δίχως κανένα φόβο γιὰ τὴν τύχη τοὺς· γιατί ὅποιος ξεφύγει ἀπ' τίς ροβερὲς δαγκάνες τοῦ Κωστιεὶ μιὰ φορὰ, δὲν ἔχει τίποτα νὰ φοβᾶται ἀπ' αὐτὸν κι' ἂν ἀκόμα τὸν ξανα συναντήσῃ.

Τὸ βασιλόπουλο κι' ἡ νέα φτάσανε σὲ λίγο στοὺς γονεῖς τοῦ Ἀνέλιπτος, ποὺ τοὺς δεχτήκανε τρελλοὶ ἀπὸ εὐτυχία.

Ὑστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, γιορτάσανε τὸ γάμο τους, ποὺ ποτὲ δὲν ξανάγινε ὁμοιος, τόσο χαρούμενος καὶ μεγάλος πρεπός.

(Μετάφραση)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΙΟΥΛΗΣ

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

MOZART

Γεννήθηκε στὸ Σαλτσβούργο στίς 27 Ἰανουαρίου 1756. Κατὰ τὴ συνήθειαν τοῦ τόπου του καὶ τοῦ καιροῦ του, εἶχε πολλὰ βαφτιστικὰ ὀνόματα: Ἰωάννης Χρυσόστομος, Βόλφγκανγκ, Θεόφιλος. Ἀλλὰ τὸν φώναζαν Βόλφγκανγκ. Ὁ πατέρας του, ὁ Λεοπόλδος Μότσαρτ, ἦταν κι' αὐτὸς μουσικὸς κι' εἶχε κάποια θέση στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ παλατιοῦ.

Ποτὲ παιδί δὲν ἔδειξε πρωϊμότερη καὶ δυνατότερη κλίση στὴ μουσικὴ. Ἦταν μόλις τριῶν χρονῶν, ὅταν τὰ μαθήματα ποὺ ἔπαιρνε ἡ μεγαλύτερη ἀδελφὴ του, ἡ Μαριάννα Μότσαρτ, κίνησαν τὴν προσοχή του πρὸς τὸ κλαβέρ (ἔτσι λεγόταν τὸ πιάνο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης). Ἡ εὐτυχία του ἦταν νὰ τὸ χτυπᾷ μὲ τὰ δαχτυλάκια του, γυρεύοντας νότες ταιριαστές, καὶ δὲν περιγράφεται ἡ χαρὰ του ὅταν πετύχαινε δυὸ ποὺ νὰ ποτελοῦν ἁρμονία.

Τεσσάρων χρονῶν, δὲν ἤξερε μόνον νὰ παίζει τὸ κλαβέρ σὺν ὅσων ἀληθινῶν βιρτουόζος — «δεξιότηνης» ποὺ λένε — ἀλλὰ καὶ νὰ συνθέτῃ ὁ ἴδιος μενουέτα, ποὺ τῆνακάλυψε κατόπι καὶ τὰ δημοσεῖα κάποιος βιογράφος του. Φαντασθῆτε λοιπόν: τὸ ἔργο τοῦ Μότσαρτ, τὸ τεράστιο αὐτὸ ἔργο, ἀρχίζει ἀπὸ κομμάτια ποὺ ὁ μεγαλοφυὴς μουσικὸς τὰ ἐσύνθεσε ὅταν ἦταν νήπιος!

Ὅ,τι ἄρχισε ἡ φύσις τὸ συμπλήρωσε ἡ ἀγωγή. Ὁ Λεοπόλδος Μότσαρτ, — μουσικὸς διακεκριμένος, ποὺ μὴς ἄφηνε μιὰ καλὴ μέθοδος βιολιῦ κι' ἐγνώριζε κατὰ βάθος τὴν ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ — εἶχε πλήρη συνείδησιν τῆς ἀποστολῆς ποὺ τοῦ ἀνέθετε ὁ Θεός, χαρίζοντάς του τέτοιο παιδί. Καὶ μὲ ἀληθινὴ εὐλάβεια πρὸς τὸ θεῖο αὐτὸ δῶρο, ἀνέλαβε τὴν ἀγωγή τοῦ μικροῦ Βόλφγκανγκ. «Μπορῶ νὰ βελαιώσω — γράφει κάπου ὁ εὐτυχισμένος πατέρας — ἐπὶ ὁ Θεὸς κάνει καὶ θημερινῶς νέα θαύματα μ' αὐτὸ τὸ παιδί». Δὲν ἔβλεπε οὔτε νὰ τὸ μολιάσῃ. Καὶ ἐκαιολόγησε τὴν ἀρνήσιν του γράφοντας: «Θὰ ἰδοῦμε ἐτοίμ' ἂν ὁ Θεός, ποὺ ἔφερε στὸν κόσμον αὐτὸ τὸ θαῦμα τῆς φύσεως, θέλῃ νὰ τὸ ἀφήσῃ ἐδῶ ἢ νὰ τὸ πάρῃ πίσω». Μ' αὐτὴ τὴν ὥραία πίστη, ὁ φτωχὸς μουσικὸς τοῦ Σαλτσβούργου — γιατί ἡ θέση του στὸ ἀρχιεπισκοπεῖο δὲν εἶχε μεγάλο μισθὸ κι' ἀναγκαζόταν νὰ δίνει καὶ μαθήματα βιολιῦ — τᾶφρσε ὅλα, γιὰ νὰ διδάσκῃ μόνον τὴν κόρη του καὶ τὸ γιό του. Ἀλλὰ

πόσο ικανοποιήθηκαν οι θυσίες του! Γιατί κι' η Μαριάννα έγινε λαμπρός μουσικός, κι' ο Βόλφγκαγκ «ο θεός Μότσαρτ»...

Ο μικρός έσπουδαζε με τον ίδιο ζήλο που άλλα παιδιά έχουν μόνο για τα παιχνίδια τους. Είχε κλίση και στα μαθηματικά και, μόλις έμαθε τα πρώτα στοιχεία, γέμιζε με αριθμούς τα τραπέζια, τις καρέκλες, τους τοίχους, ακόμα και το ταβάνι της κάμαράς του! Τάφηνε όμως γρήγορα για ναφοσιωθεί στον μουσικό του. Η σπουδή της δεν είχε γι' αυτόν δυσκολίες. Μια μέρα ο πατέρας του τον έπιασε να γράφει ένα κοντσέρτο για κλαβισίνο, και με μεγάλη του εκπλήξη είδε πως η σύνθεση ήταν γραμμένη με όλους τους κανόνες: μόνο που ήταν αδύνατο να παιχτεί...

Αντίθετα προς άλλα παιδιά, που τα φυσικά τους προτερήματα τα κάνουν περήφανα κι' ακατάδεχτα, ο μικρός Βόλφγκαγκ ήταν γεμάτος μετριοφρόσυνη και τρυφερότητα. «Μ' αγαπάτε;» συνήθιζε να ρωτά τους ανθρώπους που τον τριγύριζαν κι' όταν λάβαινε καταφατική απάντηση, τα μάτια του γέμιζαν δάκρυα. Τήν ευαισθησία αυτή την είχε σ' όλη του τη ζωή. Και γι' αυτό

δεν αναδείχθηκε μόνο μεγάλος καλλιτέχνης, αλλά και καλός και τίμιος άνθρωπος.

* *

Το 1762, ο Λεοπόλδος Μότσαρτ, θέλοντας να μεταδώσει και σ' άλλους τον ένθουσιασμό που του γεννούσε ο Βόλφγκαγκ, πήγε με τα παιδιά του στο Μόναχο και στη Βιέννη. Τό ταξίδι αυτό ήταν ένας θρίαμβος για τον εξάχρονο βιρτουόζο, που είχε κιόλα τόσο χάρη κι' ευγένεια. Ο αυτοκράτορας Φραγκίσκος Α', αφού εθαύμασε πρώτα το έκτακτο του παιδί, του είπε, για να στειευθεί, αν μπορούσε να παίξει μ' ένα δάχτυλο και σε κλαβισίνο σκεπασμένο. Ο μικρός το πήρε στα σοβαρά και είπε: «Θα προσπαθήσω!». Κι' αφού το σκέπασαν τα κόκκαλα του κλαβισίνου, έπαιξε με το ένα δάχτυλο θαυμάσια.

Γρήγορα έγινε το χαϊδεμένο παιδί της αυλής. Οι περήφανοι Αψβούργοι ήταν μαζί του καταδεχτικοί. Ντυμένος μια στολή μενεξελιά χρυσοκέντητη, που του την έκαμε ο μικρός αρχιδούκας Μαξιμιλιανός, ήταν η χαρά της αυτοκρατορίας Μαρίας-Θηρεσίας και των θυγατέρων της.

Η ευαισθησία που είπαμε, ήταν το

κυριώτερο χαρακτηριστικό του μικρού Μότσαρτ. Τη φανερώνουν πολλά επεισόδια της παιδικής του ηλικίας. Μια μέρα, στο παλάτι της Βιέννης, δυο αρχιδούκισσες τον τριγύριζαν στις γαλερίες. Ο μικρός γλύστερησε στο πάρκέτο, κερώνμένο και γυαλιστερό σαν τον καθρέφτη. Η μια από τις αρχιδούκισσες αδιαφόρησε. Η άλλη, που ήταν η Μαρία-Αντουανέττα — η μέλλουσα βασίλισσα της Γαλλίας, η δυστυχισμένη, — τον σήκωσε και τον χάριδεψε. Το παιδί της είπε: «Είστε καλή, θά σάς πάρω γυναίκα μου!». Όταν η αυτοκρατορίσσα έμαθε, το επεισόδιο και ρώτησε τον Μότσαρτ πως του ήλθε αυτή η ιδέα, «Από ευγνωμοσύνη — της αποκρίθηκε το παιδί — αυτή φάνηκε καλή σε μένα, ενώ η άλλη δε νοιάστηκε καθόλου».

Εκτός από το κλαβισίνο, που ήταν τέργανό του, ο μικρός Μότσαρτ έπαιζε και βιολί. Είχε μάθει μονάχος του, παίζοντας για διασκέδαση σ' ένα βιολάκι που του είχε αγοράσει ο πατέρας του στη Βιέννη. Μια μέρα, που αυτός με δυο συναδέλφους του επρόκειτο να δώσουν ένα τερτσέτο, ο Βόλφγκαγκ ζήτησε την άδεια να λάβει μέρος κι' αυτός με το βιολάκι του. Πώς ήταν δυνατό, χωρίς να ξέρει; Ο πατέρας αρνήθηκε, ο μικρός έβαλε τα κλάματα, ο πατέρας αναγκάστηκε να υποχωρήσει. Και φαντασθήτε πια την εκπλήξη των τριών βιολιστών, όταν άκουσαν το μικρό να παίξει μαζί τους σαν τον καλύτερο!

Τα ταξίδια του Λεοπόλδου Μότσαρτ με τα δυο παιδιά του εξακολούθησαν. Ξαναπήγαν στο Μόναχο, έπειτα στη Μανχάιμ, στη Φραγκφούρτη, στην Κολωνία και καθεξής. Παντού ο μικρός βιρτουόζος γινόταν το αντικείμενο του πόθου και θαυμασμού. Κι' από πόλη σε πόλη, από κοντσέρτο σε κοντσέρτο, έφταναν στις Βρυξέλλες. Αλλά ήταν πλουσιώτεροι σε δώρα παρά σε χρήματα. Ίδου τι έγραφε ο πατέρας τον Οκτώβριο του 1763: «Μπορούμε να νιώσουμε μαγιά από σπαθιά, νταντέλλες, μαντίλλιες, ταμπακιέρες. Αφήσαμε ένα μεγάλο κιβώτιο στο Σαλτοδοβόργο γεμάτο απ' τους θησαυρούς μας. Αλλά χρήματα τίποτα!»

(Ακολουθεί)

ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΑΝΣ

ΜΑΡΜΑΡΥΓΕΣ

Κάθε δν που δεν έχει τα χαρακτηριστικά του είδους του, μάς φαίνεται παράξενο κι' άσχημο: Άντρας σπανός, γυναίκα με μουστάκι, τριαντάφυλλο που δε μυρίζει, σκόρδο που δεν καίει...

* *

Η κίνηση του παιχνιδιού ήδονή για το παιδί: η ανάπαυση, η ακινησία, η ήδονή για το γέρο.

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΑΝΣ

(*Από ανέκδοτα χειρόγραφα του)

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

ΤΟ ΚΑΜΑΡΙ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

(Ανεκρινώδη από το Λαυράκι)

Η ΜΙΚΡΗ ΑΓΝΩΣΤΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από Ι. ΔΕ ΚΕΡΑΝ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ανασήκωσε ένα κιβώτιο πολύ βαρύ, έγειρε ανάλαφρα, και τότε επακολούθησε ένα τρέξιμο, ένα πέσιμο, ένα δυνατό ξεφωνητό, κι' έπειτα ο κρότος ενός πανιού που ξεσκίζεται. Από τον ώρατο εκείνο πίνακα δεν άπομειναν παρά τα λείψανά του.

Για ένα λεπτό, μονάχα ένα, η Σολάνζ κοίταξε κατατρομαγμένη το έργο της. Τα ξαδέρφη της βρέθηκαν άμέσως κοντά της.

— Ω! Σολάνζ, τί δυστύχημα!

Ο Φίλιππος την κοίταξε στο πρόσωπο καλά και πρόσθεσε με οδυσμένη φωνή:

— Τόχανες ξεπί-ηδες!

Αυτή τη φορά, η φταίχτρα γίνθηκε χλωμή. Ένωθε μια μεγάλη ντροπή γιατί τη μάντεψαν. Ώστόσο δοκίμασε να υπερασπιστεί τον εαυτό της:

— Το κιβώτιο μου ξέφυγε απ' τα χέρια.

— Ο θεός θα στενοχωρηθεί κι' λίγο σ' αυτό που έπαιξε την ιστορία.

— Εσείς θα του τη διηγηθήτε;

— Σώπα, καίμενη!

— Έτσι είναι! Ώραία δουλειά για τ' αγόρια να μαρτυρούν ένα κορίτσι!

— Μά, Σολάνζ...

— Δεν έχει «μά, Σολάνζ...». Θα με μαρτυρήσετε, ναί ή όχι;

— Μου φαίνεται πως αν ήμουν στη θέση σου, θα πήγαινα να τα όμολογήσω όλα στο θεό.

— Για ποιά λόγο; Γιατί να σκοτιζόμαστε τόσο πολύ για έναν παλιό πίνακα ξεχασμένο στην αποθήκη; Είτε φαγωθεί απ' τα ποντίκια, είτε καταστραφεί από ένα κιβώτιο, δεν έχει καμιά σημασία, και είμαι βέβαιη πως ο μπαμπάς δε θα με μάλωσει για ένα τόσο μικρό πράγμα...

— Όμως...

— Έ, καλά, μαρτυρήστε με!

Τα δυο αδέρφη κοιτάχτηκαν. Στο κάτω-κάτω η Σολάνζ μπορούσε να χύει δίκιο. Η απώλεια δεν ήταν σπουδαία. Ποιός θα παραπονιόταν για την εξαφάνιση μιας ζωγραφιάς που κανένας δεν ενδιαφερόταν γι' αυτή;

Αλλωστε ο ρόλος του καταδότη προξενούσε αποστροφή στη λεπτή τους ψυχή. Η Σολάνζ μπορούσε να ναι ήσυχη: δε θα τόλεγαν του πατέρα της.

Η Θυμιούλα δεν είχε γιατρευτεί ακόμα. Ήταν κατακόκκινη κι' είχε λίγον πυρετό. Το ανέδασμα την εκούρασε και το κεφάλι της την πονούσε, χωρίς να ξέρει γιατί.

Το βράδυ, πλαγιασμένη στο μικρό της άσπρο κρεβάτι, δίπλα στη μίς Βαρδάρη, ύπνφερε από φοβερούς εφιάλτες. Της φαινόταν πως η Σολάνζ, ενώ κατέστρεφε την εικόνα, είχε έρθει σε σύγκρουση μ' ένα πράγμα ζωντανό και είχε σκοτώσει από απερισκεψία την ωραία κυρία και το μικρό παιδί της...

Η

Η ωραία κυρία

Έξη έβδομάδες πέρασαν και η υπόθεση αυτή είχε σχεδόν λησμονηθεί.

«Τα παιδιά άκουγαν καταγοητευμένα το φασφύλακα...» (Σελ. 451, στ. γ')

Μονάχα η Σολάνζ τη θυμόταν που και ποιά είχε μείνει μέσα της κάποια τύψη. Είχε τη συναίσθηση πως είχε ενεργήσει σπρωγμένη από το απαίσιο πάθος της ζήλειας. Μά, αντί να διορθωθεί απ' αυτό, εξεθετιζόταν ακόμα περισσότερο απέναντι της Θυμιούλας, και οι τελευταίες μέρες που πέρασε η Μικρή Άγνωστη στον πύργο δεν της άφησαν καλές αναμνήσεις.

Η Θυμιούλα είχε γυρίσει τώρα στην καλύβα της. Ο Φίλιππος κι' ο Ροζέ της έκαναν συχνές επισκέψεις, αλλά αυτό δεν άρεσε στη Γκωτ. Η γριά δεν έπαυε να λέει και να ξαναλέει πως δε θα βγαίνει τίποτε καλό για τη Θυμιούλα από την οικειότητά της με τα πλούσια εκείνα παιδιά.

Δεν τολμούσε όμως ναπαγορέψει τη συναναστροφή της με τα παιδιά του πύργου, και σχεδόν κάθε μέρα η μικρή

παρέα ανταμώνονταν στην ακρογιαλιά. Με τη βοήθεια της Ίουλιανής και της αδερφής της, επιδίδονταν στο φάρμακ, που γινόταν αρκετά πρόσδοφόρο όταν δέχονταν να λάβουν μέρος μαζί τους ο Φαζιόλ κι' ο Μουριέ.

Ο γέρο τελωνοφύλακας δειχνόταν πάντα πολύ στοργικός στη Θυμιούλα και μερικές φορές σταματούσε και την κοίταζε, δογκάνοντας τα μουστάκια του, σ' να ζητούσε να μαντέψει τί σκέψεις είχε μέσα στο μυαλό της.

Ίσως από το πολυβρύλητο πέρασμα αυτού που το λέγαν «το καρτσάκι του θανάτου», ο Φαζιόλ επιδόθηκε μαζί με τους άντρες του σε μιά έντατική επαγρύπνηση της άκτης: μα το άμξι-φάντασμα δε φαινόταν πια πουθενά και οι γιοί της Γκωτ είχαν γίνει άορατοι. Η μητέρα τους βεβαίωνε πως έφυγαν για μια μακρινή έξοχη, αλλά κανένας

δεν το πίστευε, και λιγώτερο απ' όλους ο Μουριέ, που δε δυσκολευόταν να διακηρύττει κάθε τόσο πως θύνακάλυπτε το κλειδί του μυστηρίου.

Η Γκωτ ήξερε καλά πως ο γέρος αυτός φασφύλακας ήταν ένας φειδωρός αντίπαλός της. Γι' αυτό τον έμισούσε μ' όλη την καρδιά της και δεν σκεφτόταν τίποτ' άλλο παρά πως να του κάμει κακό. Μ' αυτό δεν ήταν και τόσο εύκολο πράγμα.

Τίμιος στην υπηρεσία του έπως ήταν ο Μουριέ, είχε κερδίσει την εκτίμηση των ανωτέρων του και δεν τούς έδινε αφορμή για παρατηρήσεις. Ο Φίλιππος τον αγαπούσε πολύ και τον είχε βάλει να του εξηγήσει όλο το μηχανισμό του περιστροφικού φάρου.

Στις επισκέψεις του αυτές συνοδεύονταν συχνά από τη Θυμιούλα, και τα δυο παιδιά άκουγαν γοητευμένα το φασφύλακα να τους αναφέρει τα όνόματα όλων των πλοίων που είχαν σωθεί χάρη στην ανακάλυψη των φάρων.

— Θα ήθελε να υπάρχουν κι' άλλοι πολλοί ακόμα, είπε αναστενάζοντας η Μικρή Άγνωστη. Ποιός ξέρει αν και το πλοίο των γονιών μου δε θα γλύτωνε από το ναυάγιο, αν το οδηγούσε κάποιος φάρος...

Ο Φίλιππος της έσφιξε το χέρι με συγκίνηση.

— Το πήρα κιόλας απόφαση, της είπε. Θα μ'πώ στο Πολυτεχνείο και θα βγώ μηχανικός για να κατασκευάζω και να διορθώνω καράβια.

Ο νεαρός μαθητής αισθανόταν για τη Θυμιούλα μια ζωηρότατη συμπάθεια κι' έναν οίκτο πολύ βαθύ. Ήξερε πως δε μπορούσε να κάνει τίποτε γι' αυτήν και το ίδιο τον έστενοχωρούσε.

Ευτυχώς, δέκα λεπτά αργότερα, η μικρή κόρη με την εθιμία της ηλικίας της είχε λησμονήσει όλες τις θλίψεις

της, μέσα στη θέρμη που προκάλεσε το ψάρεμα των καθουριών.

Εφοδιασμένοι με μακριούς σπάγγους, απ' όπου κρεμόνταν για δολώματα, μικρά κομμάτια κρέατος, τα παιδιά είχαν δοθεί δόλοψαχά σ' αυτό το παιχνιδιό το τόσο διασκεδαστικό, αφού δεν ήταν ανάγκη κατά τη διάρκεια του να μένουν σιωπηλά.

Οι φωνές διασταυρώνονταν δυνατές και χαρούμενες:

— Τό δάγκασε!

— Προσοχή!

— Μήν τ' απολάτε!

— Φυλάξου απ' τις δαγκάνες του!

Αυτή η τελευταία σύσταση όμως ήρθε πολύ αργά. Ο Ροζέ, απερίσκεπτος μέσα στη βιάση του να πιάσει τη λεία, έχασε να λάβει τις στοιχειωδέστερες προφυλάξεις κι' έβγαλε μιά κραυγή που αντήχησε γύρω στους βράχους:

— Α! το παλιοκάβουρο!

Και μ' έν' εξολύπητο ύφος έδειξε το χέρι του, που για το άρπαχτικό ζώο είχε αντικαταστήσει πλουσιόπαροχα το δόλωμα που του πρόσφερε.

Οι συντρόφοι του έσκασαν στα γέλια. Μόνη ή καλή θυμούλα πήγε να τόν βοηθήσει και να τόν απελευθερώσει.

— Αντί να πιάσει, πιάστηκε ο καϊμένος! φώναξε με κακεντρέχεια ο Φίλιππος. Ο Ροζέ φέρεται τόν κάβουρα κι' ο κάβουρας φέρεται τόν Ροζέ...

Η Σολάνζ στεκόταν παράμερα. Δεν ήθελε ν' ανακατευτεί με τη χαρούμενη και πολυθρόνη συντροφιά των άλλων. Άλλωστε ήταν αληθινά δυστύχημα γι' αυτή, αν έχασε την ωραία τσάκισή του φορέματος της και μούσκευε τα ωραία κίτρινα παπούτσια της. Τό βιβλίο που κρατούσε δεν τη διασκεδάζε πιά και χασιμουριόταν.

Έξαφνα τράβηξε την προσοχή της ο έρχομός του περιπατητών. Οί ξένοι ήταν σπάνιοι σ' αυτό το έρημο μέρος κι' άξιζαν τουλάχιστο να τους παρατηρήσει κανείς.

Η νέα γυναίκα που έρχόταν μαζί μ' έναν άντρα ήταν μελαχροινή και πολύ ωραία. Φορούσε ρούχα πένθους και μιά μαύρη σάρπα ανέμιζε γύρω απ' το καπέλλο της.

Ο σύζυγός της της μιλούσε χαμηλόφωνα και σιγά-σιγά πήγε κοντά στη Σολάνζ:

— Θάχετε την καλοσύνη, δεσποινίς, να μάς δείξετε το σπίτι του κ. Σαρσέν;

Ο τόνος της φωνής του έδειχνε άνθρωπο με πολύ καλή ανατροφή. Έξάλλου ο ξένος ήταν ντυμένος με μιά άφογη κομψότητα.

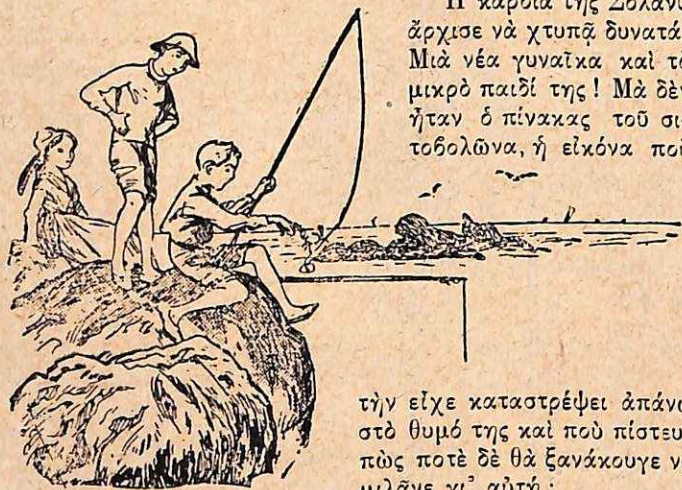
— Ο πατέρας μου λείπει από τρεις βδομάδες! απάντησε η Σολάνζ.

Ο νέα γυναίκα έβγαλε μιά αναφώνηση θλιμμένη:

— Ω, κι' ήθελα τόσο πολύ να τόν ιδώ!.. Μά αφού είστε θυγατέρα του, μπορείτε ίσως να μάς δώσετε την πληροφορία που ήρθαμε να ζητήσουμε. Ο παλιός κάτοχος του σπιτιού που αγοράσε ο κ. Σαρσέν, ήταν συγγενής μας.

Πέθανε πριν από μερικούς μήνες κι' έμαθα απ' αυτόν πώς είχε την απρονοησία να συμπεριλάβει στην πώληση και μιά προσωπογραφία, που δεν έχει αξία παρά σ' ανθύμιο και που την έπ'ιστευα χαμένη. Θά την έχετε προσέξει χωρίς άλλο: παριστάνει μιά νέα γυναίκα και το μικρό παιδί της...

Η καρδιά της Σολάνζ άρχισε να χτυπά δυνατά. Μιά νέα γυναίκα και το μικρό παιδί της! Μά δεν ήταν ο πίνακας του σιτοβολώνα, ή εικόνα που

— Α, το κακοκάβουρο! (Σελ. 452, στ. α')

μιούλας και των παιδιών, ο κ. Σαρσέν και η μίς Βαρδάρη άγνωστον δλωδιδόλου το σφάλμα της. Άν τόν μάθαιναν όμως, θά θύμωναν πολύ. Γι' αυτό έπρεπε με κάθε τρόπο να μὴν έρθουν σ' επαφή με τους δυο ξένους.

Η σιωπή της Σολάνζ έκαμε τη νέα γυναίκα να παραξενευτεί και να εξακολούθησε:

— Δε θά σάς έκανα αυτές τις έρωτήσεις, αν δεν ενδιαφερόμουν πάρα πολύ να ξαναπάρω στην κατοχή μου αυτή τη ζωγραφιά. Στο πορτραίτο ήμου εγώ και μιά μικρή κόρη που τὴν έχασα.

Τά λόγια αυτά τὰ πρόφερε μ' έναν τέτοιο θλιμμένο τόνο, που η Σολάνζ κυριεύτηκε από τύψεις. Τό σφάλμα της της φαινόταν πολύ πιδ σοβαρό απ' όσο τὸ είχε φανταστεί στην αρχή.

Σήκωσε τὰ μάτια της στην ξένη με πολύ μεγάλη ταραχή.

— Τὸν θυμάμαι αληθινά αυτόν τὸν πίνακα, αποκρίθηκε, αλλά καταστρά-

φηκε από ένα δυστύχημα, στίστηκε... — Πιστεύω πὼς χωρίς άλλο διορθώνεται.

— Α, όχι. Τὸ πανί κομματιάστηκε και τὰ πρόσωπα δὲν υπάρχουν πιά...

Μιλούσε γρήγορα, ψευδίζοντας λιγάκι. Πραγματικά δὲν ήταν βέβαιη πὼς ήταν αδύνατο νὰ επισκευαστεί ή βλάβη που είχε γίνει στὸν πίνακα, αλλά μιά τέτοια ὁμολογία ἐκ μέρους της θά τὴν έφερε σὲ μιά ταπείνωση που δὲν είχε τὴ δύναμη νὰ τὴν ὑπομείνει.

Η άγνωστη, με τὴ διεισδυτικὴ ἱκανότητα τὸν μπερδεύει, διέκρινε χωρίς ἀμφιβολία κάποιο σημάδι φευτιάς στὸ πρόσωπο της Σολάνζ, γιατί εξακολούθησε νὰ ἐπιμένει:

— Εἰστε βέβαιη πὼς τὸ πορτραίτο δὲν ὑπάρχει;

— Ναί, ἐντελῶς βέβαιη...

Ένας ἀναστεναγμός ξέφυγε ἀπὸ τὰ στήθη της άγνωστης. Ξαναπήρε τὸ μπράτσο τοῦ συζύγου της κι' ἐτοιμάστηκε νὰ ἀπομακρυνθῇ, όταν τὰ μάτια της γύρισαν πρὸς τὴ συντροφιά τὼν μικρὼν ψαράδων.

Εἶχ' ἔρθει τὼρα ἡ σειρά τοῦ Φίλιππου νὰ ταμπηθῇ και κουνούσε τὰ δάχτυλά του σὰ νὰ χτυποῦσε ντέφι. Ένα γέλιο περιγελαστικό της Σολάνζ τὸν έκαμε νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι, και ἡ θυμολογία μιμήθηκε τὴν κίνησή του.

Τὸ πρόσωπό της τὸ γελαστό και ζωηρό φωτισόταν δλόκληρο απ' τὸν ἥλιο. Η άγνωστη ἀνασκήρτησε κι' ἔσφιξε τὸ μπράτσο τοῦ συζύγου της.

— Ω! Ζώρξ, γιὰ δὲς ἐκεῖ ὁμοιότητα!

Εκεῖνος ἀναστέναξε, της πήρε τὸ χέρι και πολύ ἤσυχα, σὰ νὰ μιλούσε σὲ κανένα παιδί, της εἶπε:

— Έλα, καίμενη Τερέζα, μὴ σολογιέσαι τέτοιες τρέλλες...

— Ναί, εἰμαι τρελλή, τὸ ξέρω. Μά αὐτὸ δὲν εἶναι καταπληκτικό;

— Πόσες φορές ὡς τὼρα δὲ μούκανες τὴν ἴδια παρατήρησή!

Η νέα γυναίκα προσκάλεσε με μιά στοργικὴ χειρονομία τὴ μικρὴ νὰ πάη κοντά της.

Η θυμολογία προχώρησε, λίγο φοβισμένη, αλλά με τὴν ἀπλή της χάρι που σκορπίζόταν παντοῦ.

— Τί ὠραίο παιδί!.. Πὼς σὲ λένε, μικρούλα μου;

— Θυμολογία, κυρία, ἀποκρίθηκε ἡ Μικρὴ Ἀγνωστη μ' ἓνα χαριτωμένο χαμόγελο.

— Θυμολογία; Ὁραὶο ὄνομα! Εἰσαι ἀπὸ τὴ Βρεττάνη;

Η θυμολογία κοκκίνισε. Κάθε έρώτηση που σχετιζόταν με τὴ μυστηριώδη της καταγωγή, της ήταν ἀνεπιθύμητη, και γι' αὐτὸ τὸ λόγο, με τὸν κίνδυνο νὰ φανῇ ἀγρίμι, ἀπόφυγε ὅσο μπορούσε τὴν ἐπικοινωνία με ξένους.

(Ἀκολουθεῖ)

Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

[Ίδε Διαπλ. 1930, φυλλ. 34]

Εἶχα ζητήσει ἓνα Ἐλεγείο στὸ θάνατο της Εὔας Σαῖν-Κλάρ ἀπὸ τὴν «Καλύδα τοῦ μπάριμα-Τόμ». Ἦταν πρόσφατη ἡ συγκίνηση που αἰσθάνθηκαν τὰ Διαπλάσσιμα ἀπὸ τὴν περιγραφή τοῦ θανάτου της στὸ ἀθάνατο μυθιστόρημα, κι' ἔκριναν πὼς θά μπορούσαν ἴσως νὰ τὴν ἀποδώσουν σὲ λίγους ὥραιους στίχους. Ἀλήθεια, ἡ Εὔα Σαῖν-Κλάρ δὲν ήταν κανένα πραγματικό κορίτσι που τὸ γνώρισαν στὴ ζωὴ και τὸ εἶδαν νὰ πεθαίνει: ήταν πλάσμα τῆς φαντασίας, δημιούργημα τῆς τέχνης. Ἀλλά τί σημαίνει; Οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς, ὅπως ἡ γυναίκα που ἔγραψε τὴν «Καλύδα τοῦ μπάριμα-Τόμ», ἔχουν τὴ δύναμη νὰ ζωντανεύουν τόσο τοὺς ἡρώες τους, που νομίζε κανεὶς πὼς τοὺς γνώρισε στὴν πραγματικότητα. Καμμιά φορά μάλιστα τοῦ φαίνεται πὶδ ζωντανοὶ κι' ἀπ' τοὺς ζωντανούς, και τοὺς ἀγαπᾷ όταν εἶναι καλοὶ, και κλαίει όταν πεθαίνουν σὰ νὰ χάνῃ κάποιο δικό του. Γι' αὐτὸ ἓνας κριτικὸς εἶπε, πὼς παράλληλα πρὸς τὸ ἔργο τοῦ δημιουργοῦ, στέκεται τὸ ἔργο τὼν δημιουργικῶν συγγραφέων — αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι που πλάττουν, ἐμφυχώνουν, ζωντανεύουν.

Κι' ὁμως, τὰ περισσότερα Ἐλεγεία που ἔλαβα γιὰ τὸν Διαγωνισμό, δὲν περνοῦν τὰ ὅρια τῆς θεματογραφίας. Εἶναι δηλαδὴ στιχογραφήματα χωρίς ἐμπνευση, χωρίς συγκίνηση, που φαίνεται πὼς ἔγιναν μὲ σκέψη και μὲ κόπο ἀπάνω στὸ θέμα τῆς... παραγωγίας.

Ἀλλά γι' αὐτὸ δὲν φταίει βέβαια οὐτὲ ἡ Μπήτσερ Στόου που ἔγραψε τὴν «Καλύδα», οὐτὲ ἡ Εὔα, τὸ δημιούργημα τῆς. Τὰ Διαπλάσσιμα, που ἔλαβαν μέρος στὸ Διαγωνισμό, δὲν εἶχαν ἀπλούστατα ὅλη τὴ δύναμη που χρειαζόταν γιὰ ν' ἀποδώσουν τὴ συγκίνησή τους. Ἦταν μεγάλη, τοὺς ἔκαμε νὰ χύσουν πολλὰ δάκρυα, μὰ ἄλλη εἶναι ἡ τέχνη που ἀποκρυσταλλώνει τὰ δάκρυα τοῦ πόνου μας σὲ στίχους-διαμάντια.

Ἀλλά και σὰ θεματογραφήματα, ἀν' ἐξετάσουμε αὐτὰ τὰ Ἐλεγεία, θά βροῦμε ὅτι πολλὰ δὲν περιορίζονται κἀν στὸ θέμα. Δὲν ταιριάζουν δηλαδὴ στὴν Εὔα Σαῖν-Κλάρ, δὲν τὴν ἀναπαριστάνουν, δὲν της λένε ἐκεῖνα που ἔπρεπε νὰ πῶν μόνο σ' αὐτήν. Εἶναι Ἐλεγεία γιὰ μιά δροιαστήποτε καλὴ κι' ἀγγελικὴ κόρη, ἔξω τόπου και χρόνου: ἀόριστα, γενικά, ἀχάωρα. Ἀν προσέξουμε τώρα και τὴν ἀρρυθμία τὼν στίχων, που πολὺ ἡ λίγο παρατηρεῖται στὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ, ἔχουμε τὰ κυριότερα ἑλαττώματα τῆς φτωχῆς συγκομιδῆς—γιατί και τὰ σταλέντα εἶναι λίγα—τοῦ ποιητικοῦ μας Διαγωνισμοῦ.

Ἀρχίζω ἀπὸ τὸ Ἐλεγείο ἐνός που πρέπει νὰ τεθῇ ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ, γιατί δὲν βρίσκεται πιά στὴ ζωὴ. Εἶναι τοῦ πολὺχλευστοῦ Γ. Ζερβού, τοῦ Μαγεμένου Βασιλόπουλου και Ἀρίωνα Φωτοῦσιου. Μαθαῖριο θά ἰδῇτε, μαζί

με τὴ φωτογραφία του, κι' ἓνα Ἐλεγείο στὸ θάνατο του... Τὸ δικό του, στὴν Εὔα Σαῖν-Κλάρ, εἶναι κι' αὐτὸ θεματογραφία, ἀλλά ὠραίο. Ὁ νεαρός ποιητὴς εἶχε ὅπ' ὅψει τὸν τὴν ἡρωίδα τῆς Στόου, ἀλλά κι' ἓνα ποίημα τοῦ Σολωμοῦ στὸ θάνατο κάποιας ἀγγελικῆς νέας. Ὅπως κι' ὁ Σολωμός, ὀνομάζει τὸν Θεὸ «Ἀπαστο», μιλεῖ γιὰ Πύλη τοῦ Παραδείσου και περιγράφει τὴν ὑποδοχὴ (ὑποδέξιμο) τῆς Εὔας ἀπὸ τοὺς Ἀγγέλους. Μ' ἀκόμα κι' ὁ πρῶτος στίχος: «εἰς τοῦ κόσμου τοῦράνιου τὰ μέρη», θυμίζει ἓνα στίχο τοῦ Σολωμοῦ, ἀπὸ ἄλλο ποίημα: «Στ' οὐρανὸν κατὰ μέρη». Ἀλλά τὸ ξαναλέω: τὸ Ἐλεγείο τοῦ Ζερβού εἶναι ὠραίο και τὸ δημοσιεύω δλόκληρο, ἀκόμα και σὰν ἓνα προσμῖμο τοῦ προσεχούς μνημοσύνου του. Ἀν θέλετε, τὸ Ἐλεγείο ταιριάζει και σ' αὐτὸν τὸν ἴδιο. Γιατί μήπως δὲν ήταν ἓνας ἄγγελος, και μήπως οἱ ἄγγελοι δὲν θά τὸν δέχτηκαν στὸν οὐρανὸ σὰν τὴν Εὔα;

Τὸ Ἐλεγείο τῆς Βιολέτας εἶναι ἀπὸ τὰ λίγα που ἔχουν συγκίνηση. Ἦ ἐπωδὸς τοῦ μάλιστα ἀντιχρῆ σὰν κλάμμα ἀληθινὸ. Ἀρχίζει ἔτσι:

Ἀγγέλοι με τὰ γαλανά τὰ μάτια
Και με τὰ κάτασπρα φτερά
Σὲ πήραν στὰ οὐράνια παλάτια
Ὅπου θενάβρεθς τὴ χαρά.
Μικρούλι μας καίμενο
Παιδάκι ἀγαπημένο

Και τελειώνει:

Ἀπὸ αὐτοῦ που εἶσ' εὐτυχισμένη
— Ἀν ήταν ἴσως δυνατό—
Στείλε μας στὴν καρδιά τὴν πο-
Κάτι παρηγορητικό. [νεμένη]

Μικρούλα μας καίμενη
Παιδούλα ἀγαπημένη

Ἦ μέση τὸ χαλᾷ. Εἶναι ὁμως ἓνα ποίημα ἀληθινὸ και γι' αὐτὸ παίρνει μίαν ἀνώτερη θέση.

Μπορεῖ νὰ ἔχῃ κάποια εἰλικρινεία και τὸ ποίημα τῆς Κυρά-Φροσύνης. Εἶναι ὁμως ἀνώμαλο κι' ἀκατασκευαστο. Δὲν ἐκχωρίζω παρ' αὐτοὺς τοὺς στίχους που χαρακτηρίζουν τὴν Εὔα:

... μιά μεγάλη
στὸ γοργοπέρασμά σου σκόρπι-
[σες γαλήνη]

Και τὰ πανώρια τῆς ψυχῆς σου
[κάλλη]

Ἦρέμισαν ψυχῆς φουρτουνα-
[σιμένες]

Και δίδαξαν σ' αὐτὲς τὴν λέξη
[καλοσύνη].

Ἀλλά ἡ Ἔρη Δρόσου χαρακτηρίζεται πὶδ καλὰ τὴν ἡρωίδα τῆς. Τὸ ποίημά της δὲν εἶναι βέβαια πολὺ τεχνικό. Σταματοῦν ὁμως μερικές στροφές σὰν αὐτὴ:

Τις ξένες λύπες ἀκούγες
Μὲ τί γλυκεῖα συμπόνια!
Κι' οὐτε στοὺς σιλάβους εἰδείχνες
Ποτὲ σου καταφρόνια.

Κι' ἡ τελευταία:

Μήπως τὰ κρίνα πιότερο
Ἀπὸ ἑσένα ζοῦνε;
Μονάχα ἄρωμα σκορποῦν
Κι' ὕστερα ξεφυλλοῦνε.

Τὸ Ἐλεγείο τῆς Σαπουνόφου-
σας, που τὸ ἐπιγράφει «Ὁ χαμός

τοῦ Ἀγγέλου», δὲν εἶναι βέβαια κακό, οὐτε δλωδιδόλου ἀτεχνο. Ἀλλά δὲν ὑπερβαίνει τὰ σύνορα τοῦ μετρίου. Παρατηρῶ και μιά ὑπερβολή: Οἱ Ἀγγελοι στὸν οὐρανὸ εἰτομαζοῦν τῆς Εὔας θρόνο. Πάσι πολὺ. Μόνο ἡ Παναγία εἶναι «βασιλισσα τὼν Ἀγγέλων» κι' ἔχει θρόνο...

Πολὺ ἀνώτερο εἶναι τὸ ποίημα τῆς Περιπλοκάδος. Καὶ στὸν τόνο εἶναι και τὴν εἰκόνα τῆς Εὔας δίνει ἀρετὰ. Ἐχει ὁμως πολλοὺς στίχους βεβιασμένους κι' ἄλλους σὰν παραγεμίματα. Ἦ καλύτερη στροφή εἶναι τούτῃ:

Κι' ἔτσι όταν μιά αὐγούλα,
Ἄλικο εἶχε σκορπίσει
Ρόδα στὴ βουνοκορφῇ,
Τρελλοπαίζοντας ἀχτίδα
Τὰ μαλλιά σου νὰ φιλήσῃ
Ἦρθε, μὰ ἡσούνα νεκρή.

Ἀπὸ τὰ δυὸ Ἐλεγεία τοῦ Ἀε-
ρονάου προτιμῶ τὸ σονέττο. Ἐ-
χει κι' αὐτὸ τὸ ἐλαττωμα τῆς «γε-
νικότητος», τῆς ἀοριστίας. Ὑπάρχει
κι' ἓνα παραγεῖμα γιὰ τὴν ἐμο-
οκαταλήξια. Ἦ τελευταία φράση
τοῦ πρώτου τριστίχου συμπληρώνει-
ται στὸ δεύτερο, που εἶναι λάθος:

... ἡ χαρὰ θάνατι δική σου
αἰώνια...

Ἀλλά ἔχει κι' αὐτὸ κάποια συγκίνηση κι' εἶναι ἀρετὰ τεχνικό. Ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἐκχωρίζω τὸ τελευταῖο τετράστιχο:

Ἐκεῖ θά ἰδῇς τοῦ ἡλίου τις ἀ-
[χτίνες]

Πιὸ λαμπερὲς και τοῦ Θεοῦ τὴ
[γλυκεῖα δὴν].

Θυμίσου τότε, Εὔα μου, τὴ μι-
[κρὴ Τόψη]

Και ρώτα ἀγγέλοι ἂν γίνονται
[κι' οἱ ἀραπίνες].

Ἰδιόρρυθμο τὸ Ἐλεγείο τοῦ Ζε-
φύρου. Ἀρχίζει πεζά:

Ἦταν κορίτσι ζωηρὸ και πιδ
[πολὺ ἀγαθὸ]

πεζότητες και κοινοτοπίες συναντᾷ
κανεὶς και παρακάτω. Ἀλλά ἔχει
καὶ στροφές που κάνουν ἐντύπωση,
σὰν αὐτὴ:

Γραφτὸ ἦταν τὼν γονέων της
Νὰ κάψῃ τις καρδιές.
Ὁ οὐρανὸς τὴν ἔδωσε
Και τὴν ἔπληξε πάλι.
Ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτὸν γοργὰ
Περνοῦν οἱ ὥραιες ψυχές,
Νὰ ξαναζήσουν στὴ ζωὴ
Τὴν αἰώνια, τὴν ἄλλη!

Νὰ κι' ἓνα «πεζὸ τραγούδι» ἀντὶ
Ἐλεγεῖο. Εἶναι τῆς Νέλλης που
δὲν ἔσρει, φαίνεται, νὰ γράφῃ στί-
χους. Ἀρετὰ καλὸ, παραστατικὸ
και συγκινητικό. Ἀλλά, ἐννοεῖται,
δὲν ἔχει θέση στὸ Διαγωνισμό τοῦ-
το. Ἦ, νὰ πῶ καλύτερα: γιὰ νὰ
τὸ θεωρῶσα ποίημα, θάπρεπε νὰ-
ταν πολὺ ἀνώτερο.

Ὅσο γιὰ τὸ Ἐλεγείο τῆς Δικη-
ροῦνας — ἔμμετρο αὐτὸ, και με
πολλὴ τέχνη — χάνει γιατί λέει:
πολλὰ: Ἐχει ὁκτώ μεγάλες στρο-
φές, ἐκεῖ που ἔπρεπε νάχῃ τέσσε-
ρις-πέντε. Καταντᾷ σχεδὸν φλυα-
ρία. Ἰδὲ μιά ἀπὸ τίς ὠραιότερες
στροφές:

Στὰ χεῖλῃ της παρόσπον,
Στὰ μάτια της, δὲν εἶδα,
Ποῦ πρὶν νὰ νοιώσῃ τὴ ζωὴ
Καλὰ-καλὰ, πεθαίνει.
Οἱ ἄγγελοι ἔχουν πάντοτε
Τὸν οὐρανὸ πατρίδα,
Κι' αὐτὴ ἀπὸ κεῖ κατέβηκε
Και κεῖ ξαναπηγαίνει.

Δὲν εἶναι βέβαια πολὺ συντομό-
τερο (ἔξη στροφές) τὸ ποίημα τῆς
Μικρομέγλης. Ἀλλά εἶναι πολὺ
ἀνώτερο. Καὶ τὴν Εὔα ζωγραφίζει
καλὰ, και τὸ θάνατό της θρηνεῖ μ'
αἰσθημα γνήσιο. Δυὸ λάθη μόνο
παρατηρῶ: Στὴν α' στροφή, τὸ ἐ-
πίθετο αἰθρίας δὲν ταιριάζει ἐδῶ
στὸν οὐρανὸ. Τὸ αἰθρίας, βλέπετε,
εἶναι τὸ ἀντίθετο τοῦ συννεφια-
σμένου, ἡ δὲ συννεφία, ἐπομένως
κι' ἡ αἰθρία, εἶναι γιὰ πολὺ πιδ χα-
μηλοῦς οὐρανὸς ἀπ' αὐτὸν που ἐν-
νοεῖ ἐδῶ ἡ Μικρομέγλη. Θά προ-
τιμοῦσα τὸ ἐπίθετο ἀπειρος. Ἐπί-
σης στὴν γ' στροφή, τὸ παρενθὺς
χτυπᾷ ἀσχημα. Καλύτερα νάλεγε
ἀμέσως.

Ἐξὴ στροφές ἐπίσης ἔχει και τὸ
Ἐλεγείο τῆς Κυράς τῆς Θάλασ-
σας. Ἀλλά εἶναι τὸ καλύτερο ἀπὸ
ἅλα. Ὅπως κι' ἡ Βιολέτα που εἶ-
δαμε στὴν ἀρχή, εἶσι κι' ἡ Κυρά-
τῆς Θάλασσας, σὰν ἀληθινὴ ποιή-
τρια που εἶναι, ἐμπνευστικὴς ἀπ'
τὸ θέμα της ἓνα ποίημα ἀληθινὸ.

Τὸ ἴδιο μπορῶ νὰ πῶ και γιὰ
τὸ Ἐλεγείο τῆς Ἀλανάδας. Ἀλλά
τῆς Μικρῆς Τάξης εἶναι πολὺ μέ-
τρια. Τοῦ Στεφάνου Δόξης, π: χ:
εἶναι ἀρετὰ καλὸ, ποιητικὸ, κα-
λοκαωμένο, ἀλλά δλωδιδόλου ἀ-
σχετο, δὲν χαρακτηρίζετῃ δηλαδὴ
τὴν Εὔα Σαῖν-Κλάρ. Ὁ Τήνιος
Καλλιτέχνης βάζει τὸ θρῆνο του
στὸ στόμα τοῦ πατέρα, ἀλλά οἱ
στίχοι του εἶναι δλωδιδόλου ἀτε-
χνοι. Ἀτεχνοὶ ἐπίσης οἱ στίχοι τῆς
Χαραυγῆς και τοῦ Ρογήρου.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΑΞΙΣ (16 ἐτῶν και ἀνω
καθὼς και ὅσοι δὲν ἐσημείωσαν ἡλικία στὸ
χειρόγραφο:)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κυρά τῆς
Θάλασσας [20Ε]. — (Ἐκτὸς Δια-
γωνισμοῦ: Ἄριων Φωτοῦσιος)

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Μικρο-
μέγλη [15Ε]. — Δικηγορεῖνα [12Ε]

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Βιολέτα
[10Ε]. — Περιπλοκάς [10Ε]. — Ἀ-
ερονάουτῆς [10Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ: ἀπὸ [8Ε] εἰς ἑκα-
στον: Ζεφύρος, Σαπουνόφουσα, Ἐρση
Δρόσου, Κυρά Φροσύνη, Νέλλη.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (14 ἐτῶν και κάτω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ἀλανά-
δα [15Ε].

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΕΛΕΓΓΕΙΑ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΗΣ ΕΥΑΣ ΣΑΙΝ-ΚΛΑΡ

Α'.
Είς του κόσμου τ' ουράνιου τὰ
ταπεινά την ψυχή σου ἀκλουθῶ
κι' ἔχω μέσ' στήν καρδιά μου ἕ-
[να πόθο,
στο ὑποδέξιο ἐμπρός νὰ βρεθῶ.

Μόλις ἔφτασες τότε κι' ἡ πύλη
τοῦ παραδείσου ἀνοίγει εὐθὺς
κι' οἱ Ἀγγέλοι γλυκὰ ψαλμο-
[δώντας,
τὸ Θεὸ σὲ προβάδουν νὰ ἰδῇς.

Σοῦπε δ' ἀπλαστος τότε μ' ἀγάπη
«ὅπως ἄγγελος ἦσουν στὴ γῆ,
γίνου ἄγγελος μέσ' στοὺς ἀγγέ-
[λους
τὴν γαλήνιαν ἐτούτην αὐγή»

Κι' ὡς λευκὴ ἦταν ἡ ἀγνή σου
[ψυχούλα,
λευκοπούλου παίρνει φτερά
καὶ πετὰ στοὺς χοροὺς τῶν ἀφ-
[γέλων,
πού ἔχουν τότε μεγάλη χαρά...

Καὶ ἰδοὺ τῆς χαρᾶς τὸ τραγούδι
τοῦ στερεώμα ὅλο δονεῖ
κι' ἀγροικῶ τὴν Εὐούλα νὰ ψάλλῃ
καὶ τὸν Πλάστη γλυκὰ νάνυναι.
†Ι.Γ. Ζερβός - *Ἀρίων Φωτοκίρκος*
(Ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ)

Β'.
Θὰ ἦταν ἀνοιξή γλυκεῖα,
ἀνοιξή μυρομένη,
«ὅταν τῆς Εὐας σφάλισαν
τ' ἀγαπημένα μάτια
Ποῦ μέσ' αὐτὰ καθρέφτιζαν
μιὰν ἰσορροπία θλιμμένη,
τῆς καλοσύνης Οὐρανοὶ
μὲ ζαφειρένια πλάτια.

Θὰ ἦταν ἀνοιξή γλυκεῖα,
ἀνὰ ξανθὰ μαλλὰκια
Στολίσανε μὲ λεμονιάς
ἀνθούς, λευκὰ λουλούδια,
Καὶ τὰ στενὰ τῆς χάριταν
δλόθεμα φιλάκια,
Καὶ σὺ χαμὸ τῆς τόνισαν
τὰ θλιβερά τραγούδια.

Μὰ καὶ χλωρὸ Φθινόπωρο
ὄν ἦταν, θ' ἀνθοῦσαν,
Οἱ βιόλες, τὰ μαγιάπριλα,
γιὰ χάρι τῆς, τὸ κλώνια
τῆς ἄλικης τριανταφυλλιάς
καὶ θὲ νὰ τραγουδοῦσαν
Πάνω σ' αὐτὴ γλυκάρικα
τ' ἀγαπημέν' ἀηδόνια:

«Ὡ, τὴν παιδούλα τὴ γλυκεῖα
ποῦ πόθησε νὰ ξίσῃ,
Στὸν κόσμο ποῦ οἱ ἀνοιξὲς
ἀνθοβολοῦν αἰώνια,
Τὰ καλοκαίρια λούζονται
στὸ φῶς καὶ χωρὶς δίσση
Χαμογελοῦν οἱ ροδογέες,
κι' εἶν' ἄσωστα τὰ χρόνια!

«Μὴν κλαίτε, δὲ μαράθρησε
τὸ λουλούδι, στενοῦνε
Σὲ περιβόλι ἀμάραντο
τὶς ρίζες του, τ' ἀστέρι

Δὲν ἔσβυσε. Ὁλόλαμπρο
λάμψη γλυκεῖα θ' ἀπλώνῃ
Στὸν οὐρανὸ τ' ἀγγελικά
καὶ μαγεμένα μέρη.

«Ὡ! στήν ψυχούλα τὴ λευκὴ,
στ' ἀστέρι, στὸ λουλούδι,
Στὸν ἄγγελο ποῦ σπύρισε
τῆς Εὐτυχίας τὸ Θρόνο,
Στὴν Εὐά, δὲν ταιριάζει πιά
τὸ θλιβερό τραγούδι,
Γι' αὐτοὺς ποῦ μεῖναν πίσω τῆς
ἅς κλάψουμε μὲ πόνο.»
Κυρὰ τῆς Θάλασσας
Α' Βραβεῖον - Τάξις Μεγάλῃ

Γ'.
Γλυκεῖα αἰθέρια ὑπαρξή,
Ἥλιου χρυσὴ ἀχτίδα,
Πῶς τάχα μέσα βροδὴνες
Στῆς γῆς τὴ σκοτεινιά;
Ἀγνὴ ψυχούλα κι' ἀσπίλη,
Εἶχες ἐσὺ παρτίδα,
Τὸν οὐρανὸ τὸν αἰθριο.
Κι' ἀγγέλους συντροφιά.

Μὰ κάποτε θὰ ἔξερψες,
Νάρθηξ σ' αὐτὴ τὴ σφαῖρα.
Στοῦ πόνου τὸ βασίλειο,
Μ' ἀνθρώπινη μορφή.
Φῶς θεοῦ γύρω εἰλαμψε
Σὰν ἔφτασε δὴ πέρα,
Κ' ἐγίνην φωτιστέφανο.
Λαμπρό: κόμην ξανθὴ.

Τῶν δύο σου, οἱ ἀντάρχειες
Ματιῶν, σὲ περιβόλι
θυμίζανε πῶς ἐπαίξες
Αἰθέριο γαλανό,
Σὲ ζαφειρένιους ἀρθαροὺς
Ἀγρούς. Παρεῦθες ὅλοι
Σ' ἀγάπησαν οἱ ἀνθρώποι
Σὰν πλάσμα θεϊκό...

Μὰ σὰν γυμνὴ ἀντίκρουσε
Τοῦ κόσμου τὴν κακία,
Καὶ μ' ἐκπλήξῃ σὰν ἀκουσες
Πικρὴ τὰ βογγητὰ
Αὐτὸν ποῦ ἐβασάνιζε
Σκληρὰ ἡ δυστυχία,
Ἦ τρυφερὴ σου σφίχτηκε
Καὶ πάναγνη καρδιά.

Τῶν δύστηνων σὲ συντριψαν
Τὰ δάκρυα, Εὐούλα,
Τοῦ ῥόδου σὰν τὰ πέταλα
Ποῦ ἡ βορρὴ σκορπᾷ,
Καὶ πάλι ξαναπέταξες,
Ἀξέχαστη μικρούλα,
Στὴν πρώτη μακροκίλια σου
Μ' ἀνέκφραστη χαρά.

Μ' ἄλλοι σ' αὐτοὺς ποῦ φώτισε
Σὰν λάμψη μαγεμένη
Τὸ θεοῦ σου χαμόγελο,
Πικρὸς τώρα καὶ ἄνθος
Τοὺς λυώνει μουντὸς κι' ἄχαρος
Ὁ βίος τους διαβαίνει.
Γιατὶ βαριά τοὺς πλήγωσε
Ὁ γρηγορὸς χαμός.

Μικρομέγαλη
Β' Βραβεῖον - Τάξις Μεγάλῃ

Δ'.
Ἀπ' τὸ κρινένιο τὸ κορμὶ σου
κι' ἀπὸ τὴ γῆ νυχτοσταλμένη
Στὸν οὐρανὸ, ἡ ἀγνή ψυχὴ σου
Πέταξε, Εὐά λατρεμένη.

Φώλιαζε στὰ μικρὰ σου στήθη
Γλυκεῖα καὶ ἄσπρη γαλήνη
Καὶ στὶν πικρῶν πόνων τὰ πλήθη
Σκορποῦσες φῶς καὶ καλοσύνη.

Γιὰ κείνους ποὺ πονοῦν πονοῦσες
Στριγγόταν ἡ γλυκεῖα καρδιά σου,
Μὰ στίς καρδιὰς χαρὰ σκορποῦσες
Μ' ἓνα σου λόγο ἢ μὰ ματιά σου

Κλαίνε οἱ σκλάβοι καὶ θρηνοῦνε,
Τὰ πλάσματα ποῦ εἶχες μάθει
«Ὁ, τί ὄρατο ν' ἀγαποῦνε,
Ὁ ἄγγελός τους πάει, ἐχάθη.

«Ὡ ἔξυπνα παρηγόρησέ τους
Στὸν πόνο τὸν μέγαν, Εὐά...
«Ὁ λυτρωτὴς ἐφτάσας», πὲ τους
Καὶ πάλι στὰ οὐράνια ἀνέβα.

Ἀλανάδα
Α' Βραβεῖον - Τάξις Μικρῇ

ΣΤΗΝ ΑΡΑΠΙΚΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

Ὁκτώβριος... Ἡ βορρὴ μό-
λις ἔχει σταματήσει... λές κι' ἦ-
ταν κατακλυσμός. Ὁ οὐρανὸς
ἀκόμα εἶναι σκεπασμένος ἀπὸ
μολυβένια σύννεφα... Κι' ὁ
μοῦς!... Μόλις κόπασε ἡ βο-
ρή, ὅλα τ' ἀραπόπουλα ξεπετά-
χθηκαν ἐξ ὧν ἄν τις μικρὸς κα-
λύβης, καὶ σὰν μικροὶ διαβόλοι
ἀρχισαν νὰ φωνάζουν καὶ νὰ
τρέχουν, βουτώντας στὰ θολὰ
νερά τῆς μικρῆς γειτονιάς, μὲ
τοὺς στενοὺς δρομικούς της, τοὺς
γιοματοὺς λάσπη καὶ νερά -
σηκώνοντας μὲ τὸ 'να χέρι τὴ
βρώμικα «γκλεμπία»... (!) Ὁ
ταν πέρασε ὁ πῶτος ἐνδοιασ-
μός, νὰ κι' ὁ ἥλιος καλοκαι-
ριτικός προβαίνει, κι' ἀρχίζει
νὰ σκορπίζει τὰ σύννεφα. Τὸν
υποδεχθῆκαν, καὶ ἀλαλάζον-
τας τρέξαν, ἄλλα σὲ πῶς μεγά-
λους μαχαλάδες, ἄλλα στοὺς με-
γάλους ἀσφαλτομένους δρόμους
-ἀδιαφορώντας γιὰ τὴ μεγάλη
ἀπόσταση ποῦ τὰ χωρίζει- ὅπου
μὲ εὐχαρίστηση θὰ πλατσούρι-
ζαν στίς ἄκρες τῶν μεγάλων πε-
ζοδρομίων. Κι' ἄλλα, τὰ πῶς μι-
κρά, μεῖναν στὴ γειτονιά τους,
ὅπου θὰ 'παίταν μὲ τίς φρέ-
σκες λάσπες, πασαλείβοντας χέ-
ρια καὶ μοῦτρα...

«Ὡς τὸν ἀπὸ τὸν γινώσκω
τὸς καὶ τὸς καλὲς φίλες, καὶ
σήμερα πρέπει νὰ πῶ σ' ὅλες αὐ-
τὲς ἀντίο! ποὺς ξέρεῖ ἂν θὰ τίς
ξαναδῶ ποτέ.
Ἡ κάθε μιὰ θὰ τραβήξῃ τὸ
δρόμὸ ποῦ τῆς χάραξε ἡ μοῖρα,
κι' ἂν' ὅλο αὐτὸ τὸ ὄρατο δνει-
ρο δὲν θὰ μείνῃ παρὰ μιὰ μικρὴ
ἀνάμνηση, ποῦ θὰ σβύσῃ κι' αὐ-
τὴ σιγά-σιγά, στὸ πέρασμα τοῦ
χρόνου...
Πόσο θλιβερὴ εἶναι ἡ τελευ-
ταία ἡμέρα τοῦ σχολείου!

Παλιὰ Ἀθήνα
ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ
Παρεξήγηση.
Ἡ δασκάλα τοῦ πλάνου: -Πρέ-
πει, Νίτσα, νὰ χρωματίσῃς λίγο
τὸ κομμάτι σου.
Καὶ ὁ Τότης: - Νὰ σοῦ δώ-
σω, Νίτσα, τίς μπογιές μου;
Πειραιώτισσα

Στὸ σχολεῖο, ὁ καθηγητὴς μι-
λεῖ γι' ἀνακαλύψεις, ἐφευρέσεις
καὶ φιλοσόφους τοῦ ΙΗ' αἰῶνος
καὶ ξητεῖ ἀπὸ τὸν Σαρδανάπαλο
μερικὰ ὀνόματα.
«Ὁ Σαρδανάπαλος δὲν ξέρεῖ κα-
νένα. Ὁ διπλῶνός του, σοφώτε-
ρος, τοῦ ψιθυρίζει:
- Ντεκάρτ, Πασκάλ...
Κι' ὁ Σαρδανάπαλος θριαμ-
βετικὰ:
- Τὰ κατ'-ποστὰλ, κύριε!

Κυρὰ Φροσύνῃ

«φούλια» (!), ποῦ ἀπ' αὐτὰ θὰ
φάη δλ' ἡ οἰκογένεια...

Αὐτὰ εἶναι τὰ πῶς φτωχά.
Αὐτὰ εἶναι κείνους, ποῦ δὲν ἔ-
χουν νὰ μαγειρεύουν τὴν ὡ-
ραία μουλουχία, τ' ἀγαπημένον
αἰγυπτιακὸ φαί...

Περίγινψ τῆς Ὀμίλης
(!) Ὁσπρία. Μοιάζουν λίγο μὲ τὰ δικὰ
μας τὰ «φασόλια», ἔχουν χρώμα καφέ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΗΜΕΡΑ

Μὲ σφιγμένη καρδιά, ἀνοίγω
τὴ βαρεὶα πόρτα τοῦ σχολείου
καὶ μπαίνω στὴν αὐλή. Πολλὲς
φίλες μου εἶναι κιόλας ἐκεῖ καὶ
μὲ ὑποδέχονται μὲ ἐπιφωνήματα
χαρᾶς, σὰν ἀρχηγὸς τῆς παρέας
ποῦ εἶμαι. Ἀλλὰ σήμερα δὲν ἔχω
ὁρεξὴ γιὰ γέλια κι' ἀστεία, γι-
ατί ἡ καρδιά μου εἶναι βαρεῖα
καὶ τὰ μάτια μου βουρκομένα.
Τελευταία ἡμέρα... Ἡ τελευ-
ταία ἡμέρα τῶν ἐντεκα ἀξέχα-
στων χρόνων τῆς τρέλλας καὶ
τῆς χαρᾶς, ποῦ δὲν θὰ ξανάρ-
θουν πιά ποτέ.

Ἀλήθεια, ἦμουν ἓνα μικρὸ
πέντε χρόνων, ἀγάμματο κι' ἄ-
νήξερο, σὺν προτομικὰ σ' αὐ-
τὴ τὴν αὐλή, μὲ τοὺς φοίνικες
καὶ τίς λευκὲς σήμερα ἡ αὐλὴ
εἶναι ἡ ἴδια, ἀλλὰ ἐγὼ πόσο ἔχω
ἀλλάξει! Εἶμαι πιά μεγάλη κο-
πέλλα, μὲ γνώσεις πολλὰς, καὶ
μὲ τὸ διπλόμα, τὸ περποδῆτο
δίπλωμα, στὸ χέρι, ἐτοιμὴ νὰ
μῶς στὸ δρόμο τῆς ζωῆς. Πόσο
γρήγορα περνᾶνε τὰ ὄρατα χρό-
νια!

«Ὡς τὸν ἀπὸ τὸν γινώσκω
τὸς καὶ τὸς καλὲς φίλες, καὶ
σήμερα πρέπει νὰ πῶ σ' ὅλες αὐ-
τὲς ἀντίο! ποὺς ξέρεῖ ἂν θὰ τίς
ξαναδῶ ποτέ.

Ἡ κάθε μιὰ θὰ τραβήξῃ τὸ
δρόμὸ ποῦ τῆς χάραξε ἡ μοῖρα,
κι' ἂν' ὅλο αὐτὸ τὸ ὄρατο δνει-
ρο δὲν θὰ μείνῃ παρὰ μιὰ μικρὴ
ἀνάμνηση, ποῦ θὰ σβύσῃ κι' αὐ-
τὴ σιγά-σιγά, στὸ πέρασμα τοῦ
χρόνου...
Πόσο θλιβερὴ εἶναι ἡ τελευ-
ταία ἡμέρα τοῦ σχολείου!

Παλιὰ Ἀθήνα
ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Παρεξήγηση.
Ἡ δασκάλα τοῦ πλάνου: -Πρέ-
πει, Νίτσα, νὰ χρωματίσῃς λίγο
τὸ κομμάτι σου.
Καὶ ὁ Τότης: - Νὰ σοῦ δώ-
σω, Νίτσα, τίς μπογιές μου;
Πειραιώτισσα

Στὸ σχολεῖο, ὁ καθηγητὴς μι-
λεῖ γι' ἀνακαλύψεις, ἐφευρέσεις
καὶ φιλοσόφους τοῦ ΙΗ' αἰῶνος
καὶ ξητεῖ ἀπὸ τὸν Σαρδανάπαλο
μερικὰ ὀνόματα.
«Ὁ Σαρδανάπαλος δὲν ξέρεῖ κα-
νένα. Ὁ διπλῶνός του, σοφώτε-
ρος, τοῦ ψιθυρίζει:
- Ντεκάρτ, Πασκάλ...
Κι' ὁ Σαρδανάπαλος θριαμ-
βετικὰ:
- Τὰ κατ'-ποστὰλ, κύριε!

Κυρὰ Φροσύνῃ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήναι, 12 ὁδὸς Εὐριπίδου,
τὴν 22 Αυγούστου 1931
ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα
μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματισμό, γιὰ
τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω.
Ζυγίζετε τὰ καὶ βάζετε τὸ γραμ-
ματισμὸ σωστῶ. — Δὲν ἀπαντῶ
σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ
πράγματα ποῦ τὰ ἔχει ὁ Ὀδη-
γὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμὰ-
ται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6,
καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ
ὁποῖος θέλει νὰ λαβαίνει μέρος
στὴν κίνηση.

ΜΕΣΑ στὰ ποιήματα τοῦ Διαγ-
ωισμοῦ, ποῦ σήμερα δημοσιεύω τ'
ἀποτελέσματα του, βρῆκα, βαλμέ-
νες ἐκεῖ κατὰ λάθος, δύο ἀπαντή-
σεις στὸν Κρυπτογραφικόν, τοῦ ταπο-
ποτελέσματα τοῦ δημοσιεύθηκαν
στὸ 33ο φυλλάδιο. Εἶναι τῆς Ἑ-
ρεκῆς (Τάξις Μεγάλῃ) καὶ τῆς
Ναῖδος (Τάξις Μικρῃ). Πολλὲς καλὲς
κι' οἱ δύο. Ἡ πρώτη πρέπει νὰ ση-
μειωθῇ στὸν Α' Ἐπαινο τῆς Τάξις
τῆς με [14Ε], κι' ἡ δεύτερη στὸν
Α' Ἐπαινο τῆς δικῆς τῆς με [12Ε].
Τὰ ἔδωκα αὐτὰ νὰ μὴν τὰ ξεχά-
σουν κι' οἱ στατιστικοί μας.

Ἡ Ἐταιρία Προστασίας τῶν Ζώων,
ποῦ ἱδρύθηκε τὸ 1916, ἱδρύει τώρα
καὶ «Τμήμα Νεότητος». Ὅσα παι-
διὰ θέλουν, μποροῦν νὰ γίνουν μέλη
τῆς Ἐταιρείας (γραφεῖα ἐγγράφῃς
ἔδω: Ἀκαδημίας ἀρ. 10). Θὰ πλη-
ρώσουν ἐτήσιον συνδρομὴ δρ. 20, θὰ
πάρουν δωρεάν τὸ Σῆμα τῆς Ἐται-
ρείας καὶ θίναλάδων τὴν ὑποχρέω-
ση: «νὰ φέρνουν συμπαθὸς πρὸς
τὰ ζῶα καὶ νὰ τὰ προστατεύουν
ἀπὸ σκληρότητες ἄλλων παιδιῶν,
ποῦ θὰ τὰ νοθεύουν καὶ, σὲ περ-
ίπτωση ποῦ τὰ παιδιὰ αὐτὰ θὰ ἐπι-
μένουν νὰ κακομεταχειρίζονται ζῶα,
θὰ ἐπικαλοῦνται τὴν συνδρομὴ τῆς
Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς». Εὐγενικὴ ἀ-
ποστολὴ καὶ πολιτισμένη, κι' ὑπο-
θέτω πῶς ὅλα τὰ καλὰ παιδιὰ θὰ
τὴν ἀναλάβουν μὲ προθυμία. Κι' ὁ
κ. Φαίδων, ἅμα γίνῃ καλὰ, θὰ σὰς
γράψῃ γιὰ τὴν προστασία τῶν ζώων.

Γεμάτο συγχαρητήρια εἶναι τὸ
ραῖο γράμμα τῆς Δούλης Δωδεκα-
νήσου. Συγχαίρει τὴ Δικηγορίνα
καὶ τὴν Ἐννὴ γιὰ τοὺς Μύθους
των, τὴν Ἐρση Δροσίου γιὰ τὴ
μετάφραση τοῦ «Παλιὸ Καραβιοῦ»,
τὴ Χαραυγὴ, τὴν Πάνθηα, τὴ
Διλάντα, καὶ καθεξῆς, καὶ τέλος
ἔμνεα, ποῦ τόσο ἐνδιαφέρονται καὶ
φροντίζουν γιὰ τὴν πρόοδο τῶν παιδιῶν
μου, ἐνῶ ἄλλα περιοδικὰ, λέει, κοι-
τάζουν μόνον πῶς νὰ πουλοῦν περισ-
σότερα φύλλα. Ἡ ἴδια μοῦ γράφει
ὅτι τὴν ἐχάριστο ὅτι «ἀποκαλύ-
φεις», γιὰτὶ θέλει νὰ μαθαίνῃ τὰ
ὀνόματα πολλῶν ποῦ θαυμάζει τὰ
ὕπο ψευδώνυμο ἔργα των. (Ἀσκή-
σεις, κομμάτια στὴ Σελίδα κτλ.)
Μόνον τὸ ὕψος μερικῶν Μ. Ἀγγελίων
δὲν τῆς ἀρέσει καθόλου...

Ἄν καὶ ἀργά, σὺ στέλνω, Κόν-
κινο Καναρίνι, τὰ πῶς ἐγκάρδια
συλλυπητήρια γιὰ τὸ θάνατο τοῦ
καλοῦ σου πατέρα. Χαίρω ποῦ προ-
δίδεις τόσο καλὰ στὰ μαθήματα καὶ
ποῦ κάνεις τόσο ὠραία ζωὴ τώρα

τὸ καλοκαίρι. Μᾶρρες καὶ τὸ Π.
Πνεύμα, ἀλλ' αὐτὰ, ἔρεϊς, πρέπει
νὰ γράφονται σὲ χωριστὸ χαρτί, ἐχι-
μαζὶ μὲ τὸ γράμμα. Πῆς τοῦ ἔξα-
δέλφου σου ὅτι χάριχα πολὺ ποῦ
ἔγινε συνδρομητὴς. Ἐπίσης νὰ μοῦ
συγχαρῆς τὸν Γλυκόλαλο Ὅνο γιὰ
τὸν προβοδισμό του.

Μοῦ καταγγέλλουν ὅτι: κάποιος
«Δὸν Ζουάν» (ἔχει βέβαια ὁ δικός
μας) ἐκλεψε τὸ ποίημα τῆς Κυρᾶς
τῆς Θάλασσας «Τὸ καλὸ τοῦ Πα-
ρᾶ» ἀπὸ τὴν Σελίδα ἁπλοῦς φυλ-
λαδίου μου τοῦ 1929, καὶ τὸ ἔστειλε
σ' ἓνα ἄλλο παιδικὸ περιοδικό, ὅπου
ἀνυπόκτοι τοῦ τὸ δημοσίευσαν. Θερ-
μὰ συγχαρητήρια στὸν κύριο λογο-
κλόπο!

Χαρὰ τοῦ Σπιτιοῦ, δὲν εἶχες
πολὺ ἄδικο ποῦ τριπάλαιος στὸ
καινούριο σπίτι. Καλοκαίρι κιόλα,
κι' ἐμαθα πῶς ἔχει εἶχα ἔσες
μεγάλος. Τώρα πῶς πάτε; Ἐμεῖς
ἔδω ἀκόμα ψυχρόμαστε. Ὅσοσο ὠ-
ρατο αὐτὸ τὸ ἐξοχικὸ σπίτι μέσα στίς
κατανάες, κι' ἅμα δροσίον, θὰ ἔα-
ναδῆς βέβαια ἐλῇ σου τὴ δραστη-
ριότητα καὶ θὰ μοῦ γράφῃς συχνά
ὅπως πρῶτα. Τώρα πρέπει νὰ σὲ
συγχαρῶ καὶ γιὰ τὴν ὠραία πραγ-
ματικὴ περιγραφή.

Συμφωνῶ, Οὐράνιο Τόξο, ὅτι ἡ
λογιστική εἶναι ἓνας ἀπ' τοὺς
πολλοὺς δρόμους ποῦ ἀνοίγονται
μπροστὰ στὸ νέο, ἐπομένως δὲν πρέ-
πει νὰ περπατῇται, ὅτε νὰ θεωρεῖται
δυστυχισμένος, ὅποιος δὲν ἔχει λο-
γιστικὸ ὄρατο. Τὸ φανώμενο ὅμως
αὐτῆς τῆς ἀπελπισίας δὲν εἶναι τόσο
σπάνιο, γιὰτὶ ὁ δρόμος τῆς λογισ-
τικῆς φαίνεται στοὺς νέους ὁ λαμπρό-
τερος, ὁ εὐκολότερος - «εὐκοπώτε-
ρος» ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι - καὶ προ-
καλεῖ τὸ μεγαλύτερο πόθο καὶ τὴ
ζωηρότερη φιλοδοξία: Μεγάλος συγ-
γραφεὺς! μεγάλος ποιητὴς! τί ὠ-
ραϊότερο καὶ τί... εὐκολότερο!
Ἄλλὰ σ' αὐτὸ ἴσα-ἴσα γελοῦνται
οἱ νέοι. — Ἡ μανία γιὰ τὸ ποδο-
σφαίρο εἶναι σήμερα παθολογικὴ,
ὅπως μιὰ φορὰ στὴν Ἀγγλία, ὅπου
ὁ βασιλιάς, ὁ Ἐδουάρδος Ζ' νομι-
ζῶ, ἀναγκάστηκε νὰ τὸ ἀπαγορεύῃ
μὲ ποινὴ θανάτου, γιὰτὶ εἶχε παρα-
λῦσει καὶ τὸ στρατὸ καὶ καὶ ἄλλα ἄλλα
δημοσιεύθηκε. Τὸ ἄλλο θὰ πε-
ριμένῃ. Ὅσο γιὰ τὸ βραβεῖο τῆς
Ἐννῆς, δὲν νομίζω - μιὰ φορὰ
ποῦ δόθηκε - ὅτι μιὰ τόσο καλὴ
μετάφραση καὶ μιὰ τόσο καλὴ ἐκδο-
γὴ, τὸ ἀξίζουν; Μὰ μόνον ἐκεῖνο
τὸ «βλάχα» - ἐκεῖ ποῦ λέει «τὸ
παιδί σταθήκε καὶ μιλοῦσε μὲ τὴ
βλάχα» - εἶναι εὐρημα ποῦ θὰ τι-
μοῦσε τὸν καλύτερο μεταφραστή.

Σὺ ἔστειλα δὲ, ἐξήγησε, Γιού-
λε. Σ' εὐχαριστῶ πάρα πολὺ ποῦ
δὲν παύεις νὰ μὲ συσταίνῃς καὶ νὰ
μὲ διαδίδῃς, κι' ἐλπίζω, ἀφοῦ γνω-
ρίζῃς τόσο παιδιὰ, νὰ κάμῃς πολλὰ
ἐξοπαθώματα. Εἶχε γιὰ τὸν προβοδι-
σμό σου μὲ ἄριστα στὴν Δ' τοῦ ἔ-
ξατάξιου Γυμνασίου. Καὶ δὲν ἔχεις
κλείσει ἀκόμα τὰ δεκατρία! Ποῦ
θὰ πῇ ὅτι θὰ τελειώῃς τὸ Γυμνά-
σιο πρὶν κλείσῃς τὰ δεκαπέντε, ποῦ
εἶναι σπάνιο. Ὅσο γιὰ κείνες ποῦ
προτιμοῦν τὰ γελοῖα αὐτὰ περιο-
δικὰ ἐπειδὴ ἔχουν περισσότερα...
φύλλα, ἔς τες! εἶναι κοινὲς, ἀγο-
ράζουν τυπωμένο χαρτί...
Εὐτυχισμένοι, Νικηφόρε Οὐρα-
νέ, σεῖς ἐκεῖ-πάνω ποῦ εἶχατε

πέραντες αὐτὲς ἀρχές! Καὶ νὰ τὸ
ἔρεϊς: ὅσο στενότερον εἶναι ἓνα χει-
ρόγραφο, τόσο εὐκολότερα διαβά-
ζεται. Γι' αὐτὸ συνήθως, γιὰ τὸ Τυ-
πογραφικόν, γράφουμε σὲ χαρτί στε-
νόκαρτα, λουρίδες.

Δὲν ἔχεις δικίον, Ταρζάν. Τὰ τυ-
πογραφικὰ λάθη τοῦ Διαγωνισμοῦ
εἶναι τόσο καλὰ... κρυμμένα, ποῦ
λίγοι θὰ μπορέσουν νὰ τὰ βροῦν ὁ-
λα. Ναι, ἄλλη φορὰ ζητοῦσα ὅλα
τὰ τυπογρ. λάθη τοῦ φυλλαδίου καὶ
τὰ τυχαία. Ἀλλὰ τότε γίνονται τὸ
μεγάλον κακόν: κόλλες δλόκληρες
γέμειζαν οἱ διαγωνιζόμενοι, σημεῖω-
νοντες καὶ τὰ πῶς ἀσχημάτιστα, καὶ τὰ
νάποδα στοιχεῖα, καὶ τὰ διαφοροῦ-
μενα ὀρθογραφικὰ καὶ ὅλα! Καὶ κά-
θου μέτρα γιὰ νὰ ἰδῇς ποῖος βρῆκε
τὰ περισσότερα ἀλλὰ καὶ τὰ σημαν-
τικότερα!

Ἡ Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ, ποῦ
εἶδε μιὰν ἀπάντησίν μου στὴ Μπου-
μουπουλίνα, ἀπόρησε πολὺ, γιὰτὶ τί-
ποτα δὲν ἔλαβε ἀπὸ τὴ Μπου-
μουπουλίνα κι' ἐπομένως τίποτα δὲν
εἶχε νὰ τῆς γράφῃ. Αὐτὸ βέβαια
σημαίνει πῶς δὲ, τῆς ἔστειλε ἡ
Μπουμουπουλίνα - δὲν θυμοῦμαι τὴ
πρῶτὴν τὴν ἔγραψε - θὰ χάθηκε στὸ

